

HRVATSKI VOJNIK



Broj 154. Godina IV. 21. rujna 2007.

www.hrvatski-vojn timer.hr

CIJENA 7 KN



€ 2,10 • CAD 3,00 • AUD 3,30 • USA 2,00 • CHF 3,50 • SLO € 1,79; SIT 430,00 • SEK 17,00 • NOK 17,00 • DKK 15,50 • GBP 1,30

U Zadru obilježena 16. obljetnica i Dan HRM-a

Dugovječnost pomorske tradicije hrvatskih ljudi i mornara



US Navy

PEARL HARBOR

Istina i hrabrost na Havajima

Na slici gore su kadeti indonezijske ratne mornarice na jarbolima školskog jedrenjaka KRI Dewaruci koji je prošloga tjedna plovio u prijateljski posjet havajskoj bazi američke ratne mornarice. Prelijepi brod počeli su graditi 1932. u Njemačkoj, no zbog II. svjetskog rata posao je prekinut i jedrenjak je zaplovio tek 1953. Baza mu je u luci Surabaya na Javanskom moru, a ime je dobio po indonezijskom bogu istine i hrabrosti. Osim za obuku kadeta, služi i kao *ambasador dobre volje* Indonezije.

RIJAD

Milijarde za Eurofightere

Iz Ministarstva obrane i zrakoplovstva Saudijske Arabije stiglo je priopćenje da je s britanskom vladom potpisan ugovor o nabavi 72 aviona tipa Eurofighter po cijeni od 4,4 milijarde funti sterlinga. Ugovor uključuje i postupni prijenos tehnologije i investicija u namjenskoj industriji na područje arapske države, te zrakoplovnu obuku saudijskih vojnika. "Vrijedi spomenuti kako je cijena jednog aviona jednaka cijeni onih koji su bili prodani britanskom RAF-u", istaknuli su u saudijskom ministarstvu.



Eurofighter

ZRAČNA BAZA TALLIL

Kriket u pustinji



MoD UK

Australije. Sličan se scenarij ponovio i u malo drukčijem kriket-susretu, usred južnoiračke pustinje u zračnoj bazi Tallil. Tamo su vojnike britanske 1. mehanizirane brigade porazili australski kolege. Iako su Britanci ponovno doživjeli razočaranje, sigurno ih je utješila činjenica što je odigravanjem ovoga meča u dobrotvorne svrhe prikupljeno oko 14 000 dolara, zahvaljujući sponzorstvu tvrtki koje surađuju s britanskim trupama.

SRINAGAR

Marinci u planinama

Britanski Kraljevski marinci trebaju se naviknuti na borbu u uvjetima ekstremne nadmorske visine. U indijskoj regiji Ladakh stoga su sa svojim domaćinima 17. rujna počeli 25-dnevnu vježbu Himalajski ratnik. Oko 100 Britanaca će vježbati na planinama višim od 5000 metara, a fokusirat će se na udare po neprijateljskim skloništima i akcije tipa *udari-i-bježi* koje izvode male grupe vojnika. Regija Ladakh je dio Kašmira, u blizini indijske granice s Pakistanom i Kinom.



Royal Navy

NORFOLK

Požar na krstarici



US Navy

Tijekom remontnih zahvata na američkoj krstarici Leyte Gulf (na slici) 16. rujna izbio je mali požar zbog kojega su ozlijeđena petorica civilnih radnika brodogradilišta u Norfolku. Na sreću, nitko nije ozbiljnije opečen ni ozlijeđen. Prema

riječima lokalnog šefa vatrogasaca, požar nije podmetnut, riječ je o industrijskoj nesreći, zapalila se isparenja laka kojim se uređuju palube. Budući da se na brodu i varilo, moguće je da je to *prpomoglo* zapaljenju.

CANBERRA

Nabavite si tenk!

Tenkovi australske vojske tipa Leopard koji su u uporabi od 1977. godine uskoro će biti zamijenjeni modernijim Abramsima, koji predstavljaju novu tehnološku generaciju. No, *zaslužne* Leopardne vođe ne namjerava baciti na otpad ili rastaliti kao staro željezo. Želi ih ustupiti veteranskim udrugama i povijesnim ustanovama diljem Australije. Zainteresirane organizacije moraju se javiti do 12. listopada ove godine, a moraju priložiti i dokaze da tenk za njih ima povijesnu ili kulturnu važnost. Zbog očekivanog velikog broja zainteresiranih a ograničenog broja tenkova, svima se preporučuje da svoj interes pokažu što prije.



DoD AU

Nakladnik:

MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović

(zeljko.stipanovic@morh.hr)

Zamjenica glavnog urednika: Vesna Pintarić

(vpintar@morh.hr)

Zamjenik glavnog urednika za Internet:

Toma Vlašić (toma.vlastic@morh.hr)

Izvršni urednik: Mario Galić

(mario.galic@morh.hr)

Urednici i novinari: Marija Alvir,

(marija.alvir@morh.hr), Leida Parlov,

Domagoj Vlahović

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Fotografi: Davor Kirin, Dubravko Kovač

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)

(zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,

Predrag Belušić, Damir Bebek

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@morh.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo

tel: 3784-937

Lektori: Gordana Jelavić, Jasenka Pešak

Marketing i financije: Igor Vitanović

tel: 3786-348;

fax: 3784-322

Pretplata:

Inozemstvo: u korist: TISAK trgovačko d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb

(za: Služba za odnose s javnošću i informira-

nje), devizni račun u Zagrebačkoj banci

30101-620-2500-3281060.

Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovačko d.d.,

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za:

Služba za odnose s javnošću i informiranje),

žiroračun 2360000-1101321302 poziv na broj

165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pret-

platnike da nakon uplate kopiju uplatnice

pošalju na adresu TISAK trgovačko d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.

Tisak: Tiskara Varteks d.o.o.,

Zagrebačka 94, 42000 Varaždin

Naslov uredništva: MORH

Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p.

252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska

http://www.hrvatski-vojn timer.hr

E-mail: hrvojn timer@morh.hr

Naklada: 5800 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara

(EMPA)



Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.
Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2007.

Novinarski prilogi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu službeni stav Ministarstva obrane RH

IZ SADRŽAJA



Završni dan međunarodne vježbe u sklopu A-3 inicijative

"Ovo što sam vidio osobno i ono što su mi vojn timeri kao stručnjaci prezentirali zaslužuje ocjenu: vrlo visoka razina osposobljenosti postrojbi koje su sudjelovale u vježbi", kazao je ministar Rončević

Strana 4

U Zadru obilježena 16. obljetnica i Dan HRM-a

"Današnji dan nije samo podsjećanje na povijesne događaje, već on u sebi nosi svu silinu i odgovornost pomorske tradicije hrvatskih ljudi i mornara. More nam je oduvijek bilo važna sastavnica sudbine, a posebno u trenucima kad smo ga morali i fizički braniti od napadača. Uspjeli smo ga obraniti i sačuvati za nas, ali i za generacije koje dolaze", kazao je predsjednik Mesić

Strana 6



U Puli održan 4. međunarodni simpozij "Multinacionalne postrojbe vojne policije u međunarodnim operacijama potpore miru"

Cilj simpozija bio je uočiti i raščlaniti probleme s kojima se suočavaju multinacionalne postrojbe vojne policije i na taj način pridonijeti razvoju učinkovitije međunarodne vojne organizacije...

Strana 8

Međunarodna suradnja protiv terorizma

Premda su se različite međunarodne organizacije bavile problemom međunarodnog terorizma, do danas nije donesena nijedna globalna (integralna) antiteroristička konvencija



Strana 20

Završni dan međunarodne vježbe u sklopu A-3 inicijative

Jadranski orao nad Delnicama

“Ovo što sam vidio osobno i ono što su mi vojnici kao stručnjaci prezentirali zaslužuje ocjenu: vrlo visoka razina osposobljenosti postrojbi koje su sudjelovale u vježbi”, kazao je ministar Rončević. Posebno se osvrnuvši na hrvatske vojnike, ministar je dodao da smo u vojnom dijelu, u spremnosti ljudi i usvajanju standardnih operativnih procedura dosegli potrebnu razinu kompatibilnosti i interoperabilnosti s NATO postrojbama

— Domagoj VLAHOVIĆ, snimio Tomislav BRANDT —

Biti pripadnik specijalnih postrojbi u bilo kojoj svjetskoj vojsci znači samo jedno: među najboljima ste. Izrazito ste talentirani za najzahtjevnije vojne vještine, i fizički i psihički. No, to vam ništa ne vrijedi bez neprestanog učenja, obuke i uvježbavanja. Rad, rad i rad, to je jednostavno sudbina pripadnika specijalnih postrojbi.

Baze pripadnika hrvatskog BSD-a su početkom rujna posjetili kolege iz Albanije i Makedonije. No, ne iz protokolarnih razloga, protokol je sveden na minimum. Zajednička vježba Adriatic Eagle, održana u sklopu A-3 inicijative, od njih je zapravo zahtijevala ono uobičajeno, da marljivo vježbaju. Naravno, zajedničko djelovanje zahtijevalo je i dodatni napor, postizanje interoperabilnosti. To im nije bio problem, i “svi planovi i programi doneseni na planskim konferencijama za pripremu ove vježbe provedeni su u cijelosti i odrađeni na visokoj profesionalnoj razini”. Ipak, desetodnevni naporni rad specijalci su zaslužili javno prezentirati. To je i učinjeno 14. rujna u vojarni “Drgomalj” u Delnicama, kad su na završnici vježbe bili ministar obrane Berislav Rončević, načelnik GS OSRH, general zbora Josip Lucić i izaslanstva vojski obje gostujuće zemlje, na čelu s general bojnikom Shpetimom Spahiuom (Albanija) i general bojnikom Zoranom Dimovim (Makedonija). U njihovoj pratnji bili su i drugi visoki časnici triju zemalja, kao i gosti iz SAD-a, inicijatora vježbe.



Specijalci vole jasnoću i točnost. Stoga je i gostima moralo biti jasno baš sve, obilazak je počeo prezentacijama. Prva je bila o povjesnici i sadašnjosti BSD-a, a iznio ju je zapovjednik postrojbe i domaćin vježbe brigadir Nikola Županić. Uslijedio je pregled svih najbitnijih ciljeva Adriatic Eaglea i njegov opis, a o onome što su uzvanici uskoro vidjeli u ime stožera vježbe govorio je albanski satnik Qazim Hoxha. Ukratko, četiri tima specijalaca Alfa (sastavljena od Albanaca), Bravo (Makedonci), Charlie (Hrvati) i Golf (opet Hrvati) trebali su riješiti imaginarnu talačku krizu, uz “minimalnu uporabu sile i minimalne gubitke”.

Prezentacija nije imala samo “salonski” dio, nego se gostima valjalo uputiti na teren, izvan prostorija za pojedništva. Akcija je još jasnije prikazana na maketi područja operacije koju su neki nazvali i pješčanikom, a na praktičnom taktičko-tehničkom zboru moglo se vidjeti i kakvom će se opremom specijalci služiti. Uskoro se nad mirnom goranskom šumom začulo brujanje helikoptera... Došlo je vrijeme za akciju i obračun s “teroristima”...

Kako su specijalci riješili svoje zadaće, nema potrebe objašnjavati. Jednostavno, sve se događa toliko brzo da ih ni naša slova na papiru ne mogu pratiti. Helikopteri i borbeno-oklopna vozila brzo dolaze, iskrcavaju vojnike koji tiho, brzo, savršeno sinkronizirano i kirurški precizno “čiste” zadano im područje. I odu. Zapravo, dovoljno je citirati generala Lucića: “Imali ste svi priliku uočiti kako je vježba kratko trajala, što je i njihova karakteristika. No, one su plod dugotrajnoga rada”. General je posebno istaknuo činjenicu da su pripadnici vojski triju zemalja “nadišli jezične barijere, radili po istim standardima i operativnim postupcima, što govori da smo postigli određeni stupanj

sposobnosti za rješavanje takvih situacija koje ulaze u sferu novih prijetnji".

Pozitivnim ocjenama struke pridružio se i načelnik makedonskog Generalštaba general Dimov, rekavši kako je vježba "nadmašila standarde". "Trebalo uzeti u obzir da su ovo ipak specijalne jedinice i da ovo nije prva vježba takvog tipa. Radimo zajedno od 2003., a nastaviti ćemo i dalje", zaključio je Dimov. Ništa manje zadovoljan nije bio ni zapovjednik albanskih združenih snaga Shpetim Spahiu, dovoljna je bila riječ "excellent", uz dodatak da su sudionici vježbe "vojnici najviše razine, izvršno pripremljeni". "Iako je Adriatic Eagle samo vježba, komunikacija i prijateljstvo između vojnika triju zemalja su sve bolji. Vojnici dobro znaju jedni druge, uživaju raditi i vježbati zajedno".

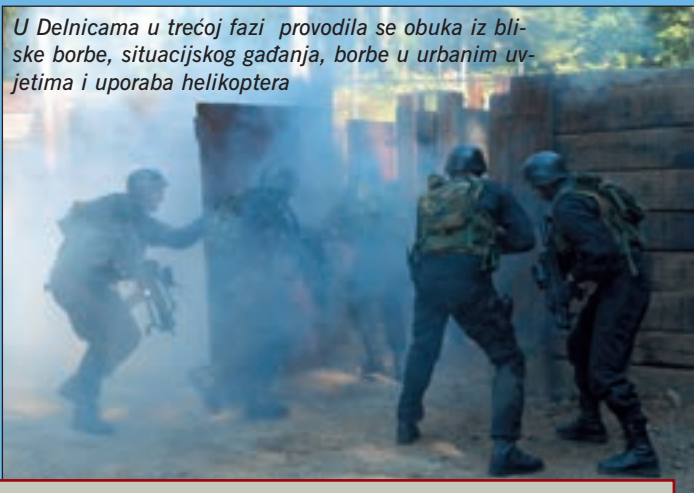
Svoj dojam medijima je iznio i ministar Rončević: "Ovo što sam vidio osobno i ono što su mi vojnici kao stručnjaci prezentirali zaslužuje ocjenu: vrlo visoka razina osposobljenosti postrojbi koje su sudjelovale u vježbi". Posebno se osvrnuvši na hrvatske vojnike, ministar



Na završnici vježbe bili su ministar obrane Berislav Rončević, načelnik GS OSRH, general zbora Josip Lucić i izaslanstva vojski obje gostujuće zemlje, na čelu s general bojnikom Shpetimom Spahiujem (Albanija) i general bojnikom Zoranom Dimovim (Makedonija)

je dodao da smo u vojnom dijelu, u spremnosti ljudi i usvajanju standardnih operativnih procedura dosegli potrebnu razinu kompatibilnosti i interoperabilnosti s NATO postrojbama. "Naravno, ostaje i faza modernizacije i opremanja, za što treba i vremena i novca. Ne možemo preko noći napraviti sve, niti se od nas to u ovom trenutku traži". Na kraju, ministar je izrazio zadovoljstvo vjerojatnom činjenicom da će Hrvatska u travnju sljedeće godine u Bukureštu dobiti pozivnicu za NATO i ponos jer su hrvatski vojnici "spremni i visoko motivirani ljudi". Sve je završilo postrojem 70-ak sudionika vježbe, a svima su visoki dužnosnici uručili certifikat o sudjelovanju. ■

U Delnicama u trećoj fazi provodila se obuka iz bliske borbe, situacijskog gađanja, borbe u urbanim uvjetima i uporaba helikoptera



Adriatic Eagle 07 ukratko

- Vježba se provodila u Udbini u dvije faze. Prva faza je bila upoznavanje i smještaj, u drugoj fazi provedena je obuka iz gađanja i bliske borbe. U Delnicama u trećoj fazi provodila se obuka iz bliske borbe, situacijskog gađanja, borbe u urbanim uvjetima i uporaba helikoptera, a u četvrtoj fazi završna vježba, na kojoj smo i bili.

- Zadaća vježbe bila je da međunarodna postrojba za specijalna djelovanja izvede izravnu akciju na pobunjenički kamp sa svrhom spašavanja talaca, neutraliziranja prijetnje u području operacije uz minimalnu uporabu snaga i minimalne gubitke.

- Prvi put u novijoj povijesti hrvatska strana je odradila navedenu zadaću sa svojim instruktorskim timom iznimno profesionalno i stručno.

- Formiran je zajednički stožer svih zemalja sudionica koji je izradio plan obuke i scenarij za vježbu te cijelo vrijeme nadgledao kompletnu obuku.

-Iza vježbe ostala je i određena infrastruktura kao što su četiri strelišta u Udbini i dva poligona za gradsku borbu u Delnicama. Svi će se nastaviti rabiti za potrebe BSD-a i drugih postrojbi OSRH.





U Zadru obilježena 16. obljetnica i Dan HRM-a

Dugovječnost pomorske tradicije hrvatskih ljudi i mornara

“Današnji dan nije samo podsjećanje na povijesne događaje, već on u sebi nosi svu silinu i dugovječnost pomorske tradicije hrvatskih ljudi i mornara. More nam je od uvijek bilo važna sastavnica sudbine, a posebno u trenucima kad smo ga morali i fizički braniti od napadača. Uspjeli smo ga obraniti i sačuvati za nas, ali i za generacije koje dolaze“, kazao je predsjednik Mesić. Istaknuo je i kako se od HRM-a mnogo očekuje, ali i kako je svojim dosadašnjim postignućima dokazao da mnogo i može

— Leida PARLOV, snimio Tomislav BRANDT —

U Zadru je 18. rujna održana središnja svečanost obilježavanja 16. obljetnice i Dana Hrvatske ratne mornarice.

Nazočili su joj predsjednik RH Stjepan Mesić, ministar obrane Berislav Rončević, načelnik GS OS-a general zborna Josip Lucić, zapovjednik HRM-a komodor Ante Urlić te brojni drugi visoki civilni i vojni dužnosnici, predstavnici lokalne vlasti i Crkve.

Nakon polaganja vijenaca i paljenja svijeća podno središnjeg križa na zadarskom gradskom groblju, svečanost je nastavljena na Istarskoj obali. Najviši uzvanici su iz luke Gaženica na Istarsku obalu, gdje su uz postrojene pripadnike HRM-a bili i brodovi flote HRM-a, doploveli raketnom topovnjačom Kralj Dmitar Zvonimir. Tijekom plovidbe u spomen na poginule branitelje predsjednik Mesić je položio vijenac u more. Nakon što je pregledao sveča-



■ Polaznici 13. naraštaja temeljne časničke izobrazbe dobili su prve časničke činove



Najviši državni i vojni dužnosnici na obilježavanju Dana HRM-a

ni postroj, uz intoniranje državne himne podignuta je hrvatska zastava, a potom je minutom šutnje odana počast poginulim hrvatskim braniteljima i vatrogascima stradali- ma u tragediji na Kornatu.

Čestitajući svim bivšim i sadašnjim pripadnicima HRM-a njihov dan, predsjednik Mesić je istaknuo kako je more "oduvijek bilo važna sastavnica naše sudbine, a posebno u trenucima kad smo ga morali fizički braniti od napadača". Dodao je i kako su ratne godine bile pune neizvjesnosti, ali i odvažnih pothvata i pobjeda, te kako smo cijelom svijetu pokazali odlučnost da osiguramo opstanak države, a u međunarodnim odnosima sudjelujemo u izgradnji mira. Ustvrdio je kako će "naš doprinos međunarodnim naporima biti veći kad Republika Hrvatska postane članicom Europske unije i NATO saveza". Predsjednik je istaknuo kako se od HRM-a mnogo očekuje, ali i da je svojim dosadašnjim postignućima dokazao kako mnogo i može. "Uz sustavnu obuku i školovanje mladih naraštaja, preuzeli ste i zahtjevnu zadaću nadzora zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa. Vjerujem kako će vam ta uloga, donošenjem zakona o Obalnoj straži, biti uvelike olakšana", kazao je predsjednik Mesić istaknuvši kako je zakon konačno usuglašen i uskoro ulazi u saborsku proceduru. "Odlučili smo se za Hrvatsku ratnu mornaricu koja će suvereno moći provoditi složene zadaće očuvanja hrvatskih interesa na Jadranskom moru, prije svega hrvatske državne granice", istaknuo je vrhovni zapovjednik OS-a, a kad je o opremanju i modernizaciji riječ, kazao je, tu još predstoji "mного posla". Napomenuo je i kako je u suvremenom svijetu sustav nacionalne sigurnosti, a time i oružane snage, nužno stalno nadograđivati i razvijati kako bi se u svim uvjetima mogla osigurati potrebna reakcija.

Uz to što je podsjetio na važnu ulogu HRM-a tijekom Domovinskog rata, ministar Rončević je kazao kako danas HRM "napreduje na području profesionalnog razvoja i pribavljanja novog osoblja, te modernizacije i opremanja u skladu sa zadanim smjernicama DPR-a". Dodao je i kako je HRM-u nužna daljnja prilagodba na putu OS-a u NATO, uz stalno jačanje sposobnosti za izvođenje mirnodopskih zadaća. Ističući kako zadaće OS-a nisu samo obrambeno-borbene, ministar Rončević je posebno istaknuo važnost sudjelovanja i pomoći mornarice i ukupno OS-a u akcijama traganja i spašavanja, borbama protiv požara i drugim elementarnim nepogodama. "Skoro preuzimanje za-

daća obalne straže postavlja se kao novi izazov koji će HRM biti sposoban svladati i provoditi", kazao je ministar Rončević.

Načelnik GS OS-a general Lucić je rekao kako "pripadnici mornarice ispunjavaju sve zadaće koje pred njih postavljamo. Stoga im čestitamo na uspjesima koje postižu". Istaknuo je i kako je sazrelo vrijeme za poboljšanje standarda pripadnika OS-a.

Zapovjednik HRM-a komodor Ante Urlić je kazao kako je svojim uspjesima u Domovinskom ratu Hrvatska ratna mornarica "ispisala nove stranice pomorske povijesti hrvatskog naroda", te da je HRM danas spreman i sposoban obaviti sve zadaće koje se pred njega postavljaju te da će časno i odgovorno obavljati i zadaće obalne straže.

Svečanost je završila dodjelom odlikovanja, promaknuća, nagrada i pohvala, a polaznicima 13. naraštaja temeljne časničke izobrazbe, novim mladim snagama HRM-a uručeni su i ukazi o prvom časničkom činu i časnički bodeži. U sklopu bogatog programa obilježavanja Dana i 16. obljetnice HRM-a održano je i niz drugih aktivnosti. Tako je dan ranije u Zadru otvorena izložba More, mornari i brodovi, održana regata kutera u kojoj je pobijedila ekipa ZIO HRM-a. U zadrskoj katedrali sv. Stošije služena je misa koju je predvodio vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac, a u večernjim satima Orkestar i klapa HRM-a "Sveti Juraj" održali su prigodni koncert. ■



Središnja svečanost održana je na Istarskoj obali



U Puli održan 4. međunarodni simpozij “Multinacionalne postrojbe vojne policije u međunarodnim operacijama potpore miru”

Doprinos stvaranju i očuvanju mira u svijetu

Cilj simpozija bio je uočiti i raščlaniti probleme s kojima se suočavaju multinacionalne postrojbe vojne policije i na taj način pridonijeti razvoju učinkovitije međunarodne vojne organizacije koja sudjeluje u stvaranju pretpostavki za mir u svijetu

—Marija ALVIR, snimio Stjepan BRIGLJEVIĆ, UVP—

Medunarodni simpozij pod nazivom “Multinacionalne postrojbe vojne policije u međunarodnim operacijama potpore miru” četvrtu je godinu zaredom održan u Hrvatskoj. Nakon prva dva u Zagrebu i trećega u Splitu, ovogodišnji je održan u Puli, u Domu Hrvatske vojske od 11. do 14. rujna. Simpozij je realiziran u sklopu NATO/PzM aktivnosti, a održava se u organizaciji Uprave Vojne policije Glavnog stožera OSRH-a.

Razmjenom iskustava do rješenja problema

Ovaj međunarodni simpozij okuplja vojno-policijske stručnjake iz cijeloga svijeta koji su sudionici ili planiraju sudjelovati u operacijama potpore miru, a spremni su podijeliti svoja iskustva stečena u radu tijekom angažmana u mirovnim misijama i ponuditi rješe-



“Ovdje smo da razmotrimo niz okolnosti koje se pojavljuju u složenom multinacionalnom sustavu kako bismo učinkovito ostvarili zadaću, odnosno približili se cilju da naši uspjesi budu što veći, a gubici što manji”, poručio je na otvaranju simpozija brigadir Vlado Kovačević



sudionike skupa pozdravio je Ivan Starčević koji je i na temelju vlastitog iskustva svjedočio o važnosti sudjelovanja u mirovnim misijama. Simpozij je otvorio izaslanik načelnika Glavnog stožera brigadnog general Slaven Zdilar, načelnik Stožera HKoV-a, koji se također osvrnuo na ulogu vojne policije u mirovnim operacijama. "Kao vojnici znamo da za uspješnog i spremnog vojnika obuka nikad nije završena, pa smo stoga svjesni potreba permanentne edukacije i vojnopolicijske izobrazbe, i tome prilagođavamo naše potencijale i djelovanje", istaknuo je u obraćanju sudionicima skupa, zaključivši: "Kako smo već postigli uspjehe u tome, govore i rezultati zajedničkog učinkovitog djelovanja na među-

nja određene problematike na tom području. Naime, danas su zadaće i uloga vojne policije u međunarodnim vojnim mirovnim misijama vrlo važne, posebice zbog izazova na koje nailaze vojni policajci angažirani u mirovnim misijama unutar višenacionalnih postrojbi suočavajući se s mnogim međusobnim različitostima, od nacionalnih SOP-ova i pripreme za pojedine zadaće te opreme do uzajamnih jezičnih i kulturnih razlika. Priprema vojnopolicijskih snaga za operacije potpore miru dugotrajan je proces, ponajprije za novopridošle članove Partnerstva za mir i NATO-a. Zbog toga je Uprava Vojne policije ponudila domaćinstvo i organizaciju međunarodnog simpozija koji bi se svake godine održavao u Hrvatskoj, kao foruma za otvoreni dijalog stručnjaka iz redova vojne policije kako bi se uočili problemi i prepreke s kojima se suočavaju vojnopolicijske postrojbe dok u međunarodnom okruženju provode svoje zadaće, pridonoseći tako razvoju učinkovitije međunarodne vojne organizacije koja sudjeluje u stvaranju pretpostavki za mir u svijetu.

Da uspjesi budu što veži, a gubici što manji

Na već tradicionalnom skupu vojnopolicijskih stručnjaka iz NATO-a i Partnerstva za mir, uz Hrvatsku, sudjelovali su predstavnici dvanaest zemalja - Bosne i Hercegovine, Bugarske Češke, Finske, Italije, Kanade, Latvije, Mađarske, Njemačke, Poljske, Slovačke i Slovenije. Oni su zajedno s hrvatskim predstavnicima iz redova UVP-a te MUP-a i MVP-a prezentacijama i razgovorima te tematskim radionicama razmjenjivali iskustva stečena u radu multinacionalnih postrojbi vojne policije u međunarodnim operacijama potpore miru, poput mirovne misije ISAF u kojoj sudjeluju i naši vojni policajci.

O ulozi hrvatskih "mirovnjaka" u Afganistanu na otvaranju skupa govorio je i brigadir Vlado Kovačević, o.d. načelnika Uprave Vojne policije i čelnik Organizacijskog odbora simpozija, i pritom zaključio kako im zadaća nije laka, poručivši: "Ovdje smo da razmotrimo niz okolnosti koje se pojavljuju u složenom multinacionalnom sustavu kako bismo učinkovito ostvarili zadaću, odnosno približili se cilju da naši uspjesi budu što veći, a gubici što manji". U ime Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija



Sudionicima međunarodnog simpozija obratio se i njegov idejni tvorac bojnik Boženko Đevoić, koji ih je upoznao s temama ovogodišnjeg skupa te im ujedno iznio zaključke prethodna tri simpozija

narodnom planu u borbi protiv terorizma i nasilja diljem svijeta".

Ovogodišnji je simpozij bio usmjeren na tri ključne teme - oblici uvježbavanja, ocjenjivanja, opremanja i naoružavanja, zatim postrojbe za posebne namjene unutar vojne policije te uporaba službenih pasa. Prvom temom obuhvaćena je razmjena iskustava, planova i težnji u usklađivanju različitih standarda radi smanjenja troškova i problema pri zajedničkim djelovanjima u operacijama potpore miru, kao i razmjena iskustava u obuci pripadnika iračkih snaga sigurnosti. Druga tema također je podrazumijevala razmjenu iskustava, problema i rješenja vezanih uz razliku u uporabi takvih postrojbi unutar vlastite zemlje i u mirovnim operacijama te uz različite oblike obučavanja. U sklopu treće teme bilo je riječi o uporabi i obuci službenih pasa unutar granica vlastite zemlje te njihovoj ulozi u mirovnim operacijama. Istodobno sa simpozijem održani su i sastanci Zapovjedno-nadzorne skupine NATO multinacionalne bojne VP-a te Financijske skupine, na kojima su, uz hrvatske, sudjelovali i predstavnici Češke, Poljske i Slovačke, a tijekom boravka u Puli sudionici simpozija organizirano su obišli grad i obližnje Brijune. Peti simpozij trebao bi se održati u Osijeku ili Karlovcu iduće godine, a do tada će se znati i koliko je ovogodišnji bio uspješan, odnosno u kojoj je mjeri razmjena iskustava na skupu pomogla u rješavanju problema na terenu. No, budući da na tome rade upravo oni koji su se susretali s problemima tijekom sudjelovanja u raznim misijama i operacijama, ne sumnjamo da će njihovo rješavanje biti učinkovito. ■

Saharawi djevojčica

Na "cesti" stoji mala Saharawi djevojčica i maše nam da stanemo. Stajemo, uvijek stanemo svakome jer u pustinji je nepisano pravilo stati i pozdraviti, izmijeniti bar nekoliko uljudnih riječi i mnogo osmijeha, a mogu se dobiti i neke informacije. Svima je drago jer su ljudi ovdje rijetka pojava ...



Iz Zapadne Sahare Mario ŠEBETOVSKY

Vračali smo se iz Tifaritija, s ophodnje iz susjedne promatračke postaje u kojoj se obično preuzima čovjek ili stvari koji su bili na toj postaji. Dovezemo ih do nas, ili ih prevezemo do sljedeće postaje. To su obično električari ili drugi majstori koji dolaze nešto popraviti i kad završe na jednoj, odlaze na sljedeću postaju, prema potrebi. Neprestano su na terenu, sve ih poznajemo pa su susreti s njima vrlo srdačni. Kad dođu, dobiju gostinjsku sobu, a dok su kod nas primamo ih kao članove obitelji jer rade mnogo i vrlo dobro kako bi nama bilo lakše. Svi su civili, pripadnici UN-ovog *civil international staffa*, a dolaze sa svih strana Afrike i svijeta. Taj put smo prevezli električara iz Etiopije koji je mnogo radio, vrlo malo govorio i bio iznimno pristojan i simpatičan.

Obavio je svoj posao, a meni popravio produžni kabel, pa sam ga nagradio hrvatskim grbom i privjeskom za ključeve, čemu se silno razveselio.

U Tifaritiju je bio Jurić, srećom nije išao u ophodnju, a naišao je i Goran Protić, zapovjednik promatračke postaje Bir Lahloua. Proveli smo ugodnih sat vremena u razgovoru, a onda opet svatko na svoju stranu. Pozdravili smo se, sjeli u Nissane, jedine terence valjda koji mogu izdržati ove uvjete i uronili opet u pustinju. Negdje na pola puta prošli smo pokraj dva beduinska šatora udaljena nekoliko stotina metara. Na "cesti" je stajala mala Saharawi djevojčica i mahala nam da stanemo. Stajemo, uvijek stanemo svakome jer u pustinji je nepisano pravilo stati i pozdraviti, izmijeniti bar nekoliko uljudnih riječi i mnogo osmijeha, a mogu se dobiti i neke informacije. Svima je drago jer su ljudi ovdje rijetka pojava.

Tu i tamo na putu naiđemo na stado deva i pastira s njima usred ničega. No oni imaju kompas u glavi, putuju, a

negdje daleko u sjeni rijetkog drveta čeka ih paket s hranom i vodom koji nitko neće dirnuti, katkad i šatorom da ih zaštiti od jakog vjetera i hladnih noći. Kako oni provode dane, na što misle u onoj pustoši, čemu teže, nama modernim *uljezima* s plavim beretkama nije jasno. Treba se ovdje roditi, piti mlijeko začinjeno pijeskom Sahare, pa tek onda shvatiti njihov bitak. Dajemo ono što imamo, nekoliko boca vode, voća i keksa ako smo u duljoj ophodnji. Kaže nam shokran (hvala), uputi širok osmijeh, maa

el slama (do viđenja) i vraća se svojim devama, mislim a i putu u beskraj, a mi našim *devama na dizel*.

Tako smo stali i toj maloj djevojčici i dali joj sve što smo mogli. I slikali smo se s njom. Svaki put morao sam joj dati kameru da pogleda kako je „ispala“. Ženska taština je svuda ista. Nekoliko dana poslije gledao sam fotografije s njom, njezinu ljepotu, otvorenost u ophođenju (uspio sam izmijeniti s njom ne-

koliko rečenica na svom šepavom španjolskom). Neki Saharawi ili Polisario narod, kako ga UN promatrači zovu, govore španjolski zbog nekadašnjeg španjolskog utjecaja ili zbog toga što se mladi školuju u Španjolskoj. Nju su vjerojatno stariji naučili. Kad smo joj dali darove, tisuću puta je zahvalila i pozvala nas na trenutak u njihov šator. Morali smo odbiti. Trebalo je krenuti, no pojavio se dječčić, njezin brat, a zatim i njihova majka, žena potpuno pokrivena, sa sunčanim naočalama na nosu. Kako izdrže te vrućine nije mi jasno. Razlika između Marokanki i Saharawi žena je i u načinu odijevanja. Marokanke su odjevene u haljine, a na glavi imaju marame, a Saharawi žene umotane su u jedan jedini komad tkanine. I majka nam je zahvalila, a mi smo izgrlili djecu i krenuli. Naša nova ljubimica mahala nam je još dugo, dugo... ■

Susret u pustinji



Posjet izaslanstva Crne Gore

Za promjenu od uobičajenih vojničkih dužnosti, 10. HRV CON ugostio je 2. rujna u hrvatskom kampu Cobra službeno izaslanstvo MO-a i OS-a Crne Gore. Težišna aktivnost tijekom posjeta bila je usmjerena na prezentaciju OSRH i snaga 10. HRV CON-a i njihovih svakodnevnih zadaća na teritoriju Afganistana

Iz Afganistana Mario KRAJAČIĆ



U pripremi dnevnih zadaća

Nakon dolaska prethodnice 10. HRV CON-a, predvođene zapovjednikom kontingenta brigadirom Draženom Bartolcom i zapovjednikom NOS-a Vojne policije bojnikom Tihomirom Zebecom, započela je primopredaja dužnosti sa snagama 9. HRV CON-a. U sklopu primopredaje organizirana je ceremonija preuzimanja državnog stijega RH, čime je i službeno obavljeno preuzimanje zapovjedanja postrojbama OSRH u misiji ISAF. Na svečanosti je bio i zapovjednik RC-C-a turski brigadni general Kasim Erdem. U sklopu svečanosti bila je i *Medal Parade* za pripadnike 9. HRV CON, na kojoj su primili NATO medalje za svoj doprinos u realizaciji zadaća tijekom misije.

Sredinom kolovoza u Kabul je stigao i ostatak 10. HRV CON-a, a ubrzo nakon toga službeno je pot-

puno operativan postao i u funkciju stavljen i NOS VP u RC-C MNMP.

Tradicionalno prepoznatljivim načinom rada i pristupom kolegama u MNMP-u uspostavljena je suradnja s pripadnicima njemačke, bugarske i talijanske Vojne policije.

Za promjenu od uobičajenih vojničkih dužnosti, 10. HRV CON ugostio je 2. rujna u hrvatskom kampu Cobra službeno izaslanstvo MO-a i OS-a Crne Gore u sastavu: Ljubiša Perović, voditelj izaslanstva i ujedno zamjenik ministra obrane i policije, general pukovnik Jovan Lekčević, član izaslanstva i načelnik GSOS-a Crne Gore te kapetan bojnog broda Goran Radić. Do posjeta je došlo na inicijativu bojnika Davida Knycha, vojnog izaslanika SAD-a u Crnoj Gori u čijoj se pratnji nalazio bri-



Izaslanstvo OS-a Crne Gore u razgledavanju opreme kojom se koristi HRV CON



Rad vodiča sa psom za otkrivanje eksploziva

gadir Greg Berry, voditelj CSTC-A (Combined Security Transition Command Afghanistan). Težišna aktivnost tijekom posjeta bila je usmjerena na prezentaciju OSRH i snaga 10. HRV CON-a i njihovih svakodnevnih zadaća na teritoriju Afganistana. Гости su upoznati s aktivnostima OSRH u međunarodnoj vojnoj operaciji ISAF, organizacijskom strukturom 10. HRV CON-a, trenutačnim razmještajem snaga, zadaćama i uvjetima života i rada tijekom misije. U neslužbenom djelu prikazana im je službena i specijalistička oprema koju rabe VP snage, a prezentiran je rad tima K-9. Marko Čogelj sa službenim psom Labom za detekciju eksploziva, posudu s eksplozivom, skrivenu u donjem postroju vozila Mercedes Puch kojim se koriste naše snage, otkrio je bez problema. ■

Na strelištu ništa novo...

Lista pojedinačnih prvaka OSRH za 2007. godinu gotovo je jednaka prošlogodišnjoj. Među 120 natjecatelja, opet se istaknulo troje istih koji su dvostrukim pobjedama potvrdili svoju dominaciju...

Domagoj VLAHOVIĆ

Zagrebački Vrapčanski potok, jedno od najboljih strelišta u Europi, od 10. do 14. rujna ponovno je bilo poprište natjecanja najboljih strijelaca Hrvatske vojske. No, ovaj put s novim tehničkim organizatorom. Naime, strelište je odsad u sklopu Zapovjedništva za logistiku, koje će ubuduće brinuti o tome da reprezentativni objekti u podnožju Medvednice zadrže svoju visoku reputaciju. Budući da su ovakva prvenstva redovito dobro organizirana i prolaze bez ikakvih problema, vjerujemo da ZzL u organizaciji nije morao "izmišljati toplu vodu". Uostalom, djelatnici strelišta izvrsno znaju svoj posao... O protokolarnom dijelu ćemo vrlo kratko: otvaranje i zatvaranje natjecanja, po već ustaljenim svečanim procedurama, u ime načelnika GS OSRH je obavio brigadir Milan Jurčić. Izraz "ništa novo" u naslovu smo naveli zbog činjenice da je lista pojedinačnih prvaka OSRH za 2007. godinu gotovo jednaka prošlogodišnjoj. Među 120 natjecatelja, opet se istaknulo troje istih koji su dvostrukim pobjedama potvrdili svoju dominaciju: u konkurenciji žena (pištolj) zlato je odnijela satnica Višnja Livajić Pezer, dok su kod muškaraca dominirali razvodnik Mihael Kuprešak (puška) i natporučnik Željko Posavec (pištolj). No, to ne znači da je natjecanje kvalitetom bilo loše ili dosadno. Naprotiv, oborena su dva državna rekorda, a bilo je i nekoliko vrlo uzbudljivih raspleta. Za sportsku dramu su se najviše pobrinule dvije natjecateljice. Satnica Livajić Pezer u obje discipline imala je veliku konkurenticu u nadnarednici Marijani Špirelji (3. korpus). U natjecanju po pravilima CISM-e Livajić Pezer bila je bolja za tek jedan krug, dok su u ISSF natjecanju bile potpuno izjednačene (po 268 kru-

gova). Pobjednicu je moralo odlučiti raspucavanje (ili pripeptavanje, kako vam draže) u kojem je satnica bila mrvicu smirenija i za dva kruga obranila naslov. U obje konkurencije broncu je uzela skupnica Lidija Fučkar (ZzL).

Razvodnik Mihael Kuprešak je potvrdio da je s "papovkom" u ruci nenadmašan. Svoju kvalitetu potvrdio je vrlo uvjerljivo, oborivši i hrvatski rekord po ISSF-u. Od nadnarednika Perice Rosandića (dva srebra) bio je bolji za 14 (ISSF) i za 10 (CISM) krugova. Ipak, vjerujemo da su Rosandića utješili momčadski trofeji koje je osvojio sa svojom 1. gardijskom brigadom, uz jedan hrvatski rekord (po ISSF-u). Od svih strijelaca prošloga tjedna možda je najuvjerljiviji bio natporučnik Posavec, uzevši pet medalja (četiri zlata). U obje discipline s pištoljem bio je najbolji, a predvođeci 2. gardijsku brigadu uzeo je i jedno momčadsko zlato te srebro, kao i veliki pehar za ukupno najbolju momčad.

Gromovi su najbolji po treći put zaredom. Zapovjedništvo za logistiku morat će nabaviti novi trofej, jer će "stari" zauvijek ostati u vitrinama 2. gardijske. Iskusni voditelj natjecanja bojnik Krešimir Vrančić natjecanje je ocijenio izvrsnim. Vrlo je zadovoljan rezultatima, kao i većim odzivom natjecatelja. Nije propustio zahvaliti djelatnicima Zagrebačkog streljačkog saveza koji tradicionalno volonterski pomažu u suđenju i organizaciji. Sljedeće, 14. prvenstvo OSRH (2008.) trebalo bi biti još masovnije i bolje. Naime, 2009. OSRH će na istoj streljani biti domaćin Svjetskog vojnog prvenstva, pa treba težiti tome da domaća momčad bude što jača, a vjerujemo da unutar naše vojske ima još dosta skrivenih talenata... ■

PRVACI OSRH U STRELJAŠTVU ZA 2007.

- Puška PAP 3x10 ISSF (ekipno)** - 1. gbr
- Puška PAP 3x10 ISSF (pojedinačno)**
- rz Mihael KUPREŠAK (BSD)
- Puška PAP 3x10 CISM (ekipno)** - 1. gbr
- Puška PAP 3x10 CISM (pojedinačno)**
- rz Mihael KUPREŠAK (BSD)
- Pištolj VK 15+15 ISSF (ekipno)** - 2. gbr
- Pištolj VK 15+15 ISSF (pojedinačno)**
- npr Željko POSAVEC (2.gbr)
- Pištolj VK 15+15 CISM (ekipno)**
- ZIO HKoV
- Pištolj VK 15+15 CISM (pojedinačno)**
- npr Željko POSAVEC (2.gbr)
- Sp. pištolj 15+15 CISM (žene)**
- stn Višnja LIVAJIĆ PEZER (HRZ i PZO)
- Sp. pištolj 15+15 ISSF (žene)**
- stn Višnja LIVAJIĆ PEZER (HRZ i PZO)
- Najbolja momčad ukupno** - 2. gbr

Klapa Hrvatske ratne mornarice "Sveti Juraj" nastupila u pulskoj Areni i gostuje u Grazu

Dobar glas daleko se čuje

Članovi klape HRM-a "Sveti Juraj" nastupali su zajedno s mnogim eminentnim hrvatskim glazbenicima, njihov je rad nadaleko priznat, o čemu svjedoče i određena priznanja, a posebno valja istaknuti nagradu koju su dobili za svoju promicateljsku ulogu na području mnogobrojnih kulturnih događanja i čuvanja ukupnog nacionalnog, kulturnog, povijesnog, vjerskog i prosvjetiteljskog dobra

— Marija ALVIR —

Klape u Areni bio je naziv koncerta održanog 7. rujna u Puli na kojemu su, kako je rekao umjetnički ravnatelj koncerta Ljubo Stipišić Delmata, nastupile "klape koje su tijekom godine ostavile muzikološke tragove". Najspektakularniji klapski događaj, Nezaboravna klapska večer, Klapske šansone melem za uši publike... samo su neki od naslova koji su se tih dana pojavili u medijima, a za takav dojam zaslužna je i Klapa Hrvatske ratne mornarice "Sveti Juraj", koja je te večeri pred više od pet tisuća gledatelja izvela tri pjesme - Na Omiškoj stini, Croatia iz duše te ljubim i Zaspalo je siroče.

Članovi klape HRM-a nastupali su s mnogim eminentnim hrvatskim glazbenicima, njihov je rad nadaleko priznat, o čemu svjedoče i određena priznanja, a posebno valja istaknuti nagradu *Zlatna plaketa s kadenom Mare nostrum Croaticum* koju su dobili za svoju promicateljsku ulogu na području mnogobrojnih kulturnih događanja i čuvanja ukupnog nacionalnog, kulturnog, povijesnog, vjerskog i prosvjetiteljskog dobra.

Lijepom Našom i šire

Klapa Hrvatske ratne mornarice "Sveti Juraj" osnovana je početkom 2001. godine na poticaj Vojne biskupije, radi očuvanja i promicanja kulture a cappella pjevanja dalmatinske klapske pjesme, skladbi sakralnog i domoljubnog karaktera koje su, kako je istaknuo voditelj klape Marko Bralić, kao najvrjedniji dio naše glazbene baštine zasnovane na autohtonim melodijskim korijenima naših pradjedova. Klapa ima deset članova - prvi tenor je Hrvošlav Kužić, drugi tenor su Marko Bralić i Domagoj Žanić, bariton pjevaju Bruno Andrić, Ivica Kuzmanić i Darko Tranfić, a bas Goran Bralić, Jakov Šegvić i Ignacio Tranfić. Svi oni zaslužni su za uspjeh klape čiji su nastupi hvalevrijedan doprinos promicanju Hrvatske ratne mornarice i naših Oružanih snaga, kako u zemlji tako i u inozemstvu.

U suradnji s nekadašnjom MORH-ovom Upravom za nakladništvo, potom i Odjelom hrvatskih vojnih glasila, te s Vojnom biskupijom, klapa je izdala i tri nosača zvuka - Sa krša ovog glasi te zovu (2002.), Hrvatski Božić (2005.) te Domovini s ljubavlju (2006.). Posljednji je izdan u su-



radnji s Orkestrom HV-a, a sadrži najpoznatije hrvatske domoljubne pjesame čije je aranžmane napisao poznati hrvatski skladatelj Tomislav Uhluk. U travnju ove godine u izdanju diskografske kuće Scardona iz Zagreba klapa je izdala i četvrti nosač zvuka pod nazivom Pismo moja, na kojemu je uživo snimljen koncert u crkvi sv. Donata u Zadru.

Klapa sudjeluje na brojnim vojnim i civilnim svečanostima, koncertni nastupi diljem Lijepe Naše u sklopu različitih kulturnih manifestacija aktualni su tijekom cijele kalendarske godine, a svojim su zapaženim nastupima uveličali razne proslave i prigodne obljetnice u MORH-u i OSRH-u. Imali su i brojne nastupe izvan domovine, u Italiji, Njemačkoj, Francuskoj i Poljskoj te u Belgiji, u NATO-ovoj bazi u Monsu, a već sedmu godinu za redom uspješno predstavljaju našu domovinu i Oružane snage na međunarodnom susretu vojski svijeta u Lourdesu u Francuskoj.

Već nakon Pule članovi klape počeli su s pripremama za iduće gostovanje, no ovaj put ponovno u inozemstvu. Naime, na poziv Hrvatske katoličke misije u Grazu, koja već 35 godina duhovno skrbi o deset tisuća Hrvata u austrijskoj pokrajini Steiermark, klapa će nastupiti 22. rujna u poznatoj dvorani Minoritensaal, a dan kasnije i na euharistijskom slavlju za Hrvate. ■

Spomen-dom Udruge Tigar 90/91

U vojarni "Vitez Damir Martić" u Rakitju ministar obrane Berislav Rončević i predsjednik Udruge Tigar 90/91 Rakitje brigadir Zdravko Andabak 13. rujna potpisali su Ugovor o osnivanju prava građenja između Republike Hrvatske i Udruge Tigar 90/91 Rakitje u svrhu izgradnje Spomen-doma Udruge Tigar 90/91.

Nakon potpisivanja Ugovora, u izjavi za medije ministar Rončević je istaknuo kako će Spomen-dom biti okupljalište svih pripadnika 1. gbr *Tigrovi*, njihovih prijatelja te obitelji poginulih pripadnika brigade. Predsjednik Udruge brigadir Zdravko Andabak zahvalio je u ime svih *Tigrova* Vladi RH i Ministarstvu obrane što su potpisivanjem Ugovora omogućili izgradnju Spomen-doma s po-



pratnim sadržajima na prostoru od 16 tisuća četvornih metara u vojarni "Vitez Damir Martić".

OJI

Dan Zrakoplovno-tehničkog zavoda

U Zrakoplovno-tehničkom zavodu u Velikoj Gorici 14. rujna svečano je obilježen Dan Zrakoplovno-tehničkog zavoda i 16. obljetnica postojanja.

Svečanosti su uz brojne uzvanike nazočili i državni tajnik Ministarstva obrane Mate Raboteg te gradonačelnik grada Velike Gorice Tonino Picula.

Uvodnim riječima nazočnima se obratio zapovjednik ZTZ-a brigadni general Vinko Štefanek, istaknuvši hrabrost djelatnika na samim počecima rada ZTZ-a 1991. godine, ali i tijekom cijelog Domovinskog rata. Tijekom prezentacije o ZTZ-u brigadni general Štefanek izrazio je veliko zadovoljstvo realizacijom, ističući kako je „ukupno 65 letjelica prošlo servis u prva tri kvartala ove godine, a ako se uzmu u obzir godišnji odmori i praznici, to znači dvije letjelice tjedno“.

Državni tajnik Mate Raboteg čestitao je djelatnicima ZTZ-a njihov dan, rekavši kako se uvijek osjeća ugodno među njima, cijeni njihov rad, pa se i osobno zalaže za rješavanje njihovih statusnih pitanja. Istaknuo je "kako su protekla, ali i ova godina za sve nas bile pune izazova, napora i dramatičnih okolnosti (pad helikoptera, požari) koje su sve implicitno ili eksplicitno uključivale ZTZ u razne interpretacije i analize". "Samo želim ovom prigodom istaknuti i javno izgovoriti da ste vi, djelatnici ZTZ-a, sve to vrijeme stručno i požrtvovno obavljali povjerene zadatke složenog i odgovornog rada na održavanju ispravnosti zrakoplovne tehnike", poručio je nazočnima državni tajnik Mate Raboteg.

OJI

Dan Vojne kapelanije Sv. Mihaela Arkandela

U povodu obilježavanja 7. obljetnice Dana Vojne kapelanije Sv. Mi-



haela Arkandela 12. rujna u vojarni "Ban Krsto Frankopan" u Koprivnici održana je misa koju je predvodio vikar za pastoral u Vojnom ordinarijatu fra Ivan Nimac.

Misi su uz zapovjednika SzOP-a Koprivnica pukovnika Nenada Barića, časnika, dočasnika i vojnika SzOP-a Koprivnica, nazočili svećenici Koprivničkog dekanata na čelu s dekanom prečasnim Blažom Horvatom, vojni kapelani Karlovačkog dekanata i djelatnici Policijske uprave Koprivničko-križevačke na čelu s načelnikom PU Dragutinom Vurnekom koji su toga dana obilježavali Dan policije i dan zaštitnika

policije sv. Mihaela Arkandela. Prije početka mise nazočnima se obratio zapovjednik SzOP-a Koprivnica pukovnik Nenad Barić ističući: "Danas kad obilježavamo Dan Vojne kapelanije i dan našeg nebeskog zaštitnika sv. Mihaela Arkandela, slobodno mogu reći kako je to za sve nas radosni duhovni događaj. Najprije zbog susreta s dragim Bogom u svetoj misnoj žrtvi i zaštitnikom naše kapelanije i policije sv. Mihaelom Arkandelom kojega naša Crkva smatra svojim moćnim zaštitnikom. To je ujedno i susret prijateljstva svih nas."

OJI

BITI STIPENDIST/STIPENDISTICA
MINISTARSTVA OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE ZNAČI:
POSTATI KVALITETAN DJELATNIK/DJELATNICA ORUŽANIH
SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE,
DATI SVOJ DOPRINOS RAZVIJANJU MODERNIH ORUŽANIH
SNAGA KOJE PREPOZNAJU VRIJEDNOST KVALITETNIH VISOKO-
KOBRAZOVANIH MLADIH STRUČNJAKA,
ODABRATI PROFESIJU DOSTOJNU MLADOG I ODGOVORNOG
ČOVJEKA.



REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
UPRAVA ZA LJUDSKE RESURSE

U suradnji s učilištima raspisuje NATJEČAJ

za stipendiranje studenata viših godina preddiplomskih i diplom-
skih studija u RH, od akademske godine 2007./2008. na:

1. SVEUČILIŠTU U ZAGREBU

1. Fakultet elektrotehnike i računarstva (ukupno 10 stipendista)

Studij: Računarstva

- upisana 4. godina studija (2 stipendista)

- upisana 5. godina studija (2 stipendista)

Studij: Elektrotehnike i informacijske tehnologije

- upisana 4. godina studija (3 stipendista)

- upisana 5. godina studija (3 stipendista)

2. Fakultete strojarstva i brodogradnje (ukupno 6 stipendista)

svi smjerovi

- upisana 4. godina studija (3 stipendista)

- upisana 5. godina studija (3 stipendista)

3. Medicinski fakultet (ukupno 18 stipendista)

- upisana 4. godina studija (6 stipendista)

- upisana 5. godina studija (6 stipendista)

- upisana 6. godina studija (6 stipendista)

2. SVEUČILIŠTE U SPLITU

1. Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje

Studij: Elektrotehnike

Smjer: Elektronika, usmjerenje Računarska tehnika (2 stipen-
dista)

2. VELEUČILIŠTE VELIKA GORICA S PRAVOM JAVNOSTI

Stručni studij pirotehnologije (ukupno 4 stipendista)

- upisana 2. ili 3. godina studija

TIJEKOM STIPENDIRANJA ZAJAMČENA VAM JE ADEKVATNA
MJESEČNA STIPENDIJA.

NAKON DIPLOMIRANJA NUDIMO:

SIGURAN POSAO I SIGURNA PRIMANJA,

MOGUĆNOST STALNOG STRUČNOG USAVRŠAVANJA,

STIMULATIVNI SUSTAV PROFESIONALNOG RAZVOJA,

MOGUĆNOST SUDJELOVANJA U DOMAĆIM I MEĐUNAROD-
NIM PROJEKTIMA

UVJET:

- isključivo državljanstvo Republike Hrvatske
- rođen(a) 1984. godine ili kasnije
- upisana odgovarajuća godina redovitog studija u akademskoj godini 2007./08. uz plaćanje ili bez plaćanja
- ispunjavanje propisanih kriterija za prijam u djelatnu vojnu službu na temelju psihologijskih ispitivanja i zdravstvenih pregleda, po odabiru kandidata

Kandidati trebaju dostaviti:

- molbu sa životopisom, adresom i brojem telefona
- presliku domovnice, rodnog lista, vojne iskaznice (samo za muškarce)
- uvjerenje o nekažnjavanju
- potvrdu o upisanoj odgovarajućoj godini na fakultetu navedenom u natječaju

Preslike dokumenata nije potrebno ovjeravati kod javnog biljež-
nika. Nakon završenog odabira kandidata dokumenti se ne vra-
ćaju kandidatima koji nisu ispunili sve potrebne uvjete natječaja.

Originalni dokumenti bit će traženi samo od odabranih kandida-
ta nakon konačnog odabira.

Rok za podnošenje prijave je **28. rujna 2007.**

Prijave se dostavljaju pisanim putem u:

**Personalnu službu Ministarstva obrane, Stančićeva 6,
10000 Zagreb**

Informacije o natječaju mogu se dobiti na:

www.morh.hr i u Personalnoj službi MORH-a na telefone
01/4588 767 i 01/4567 545



REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
UPRAVA ZA LJUDSKE RESURSE
PERSONALNA SLUŽBA

Raspisuje interni NATJEČAJ

za popunu upražnjenih radnih mjesta u Službi za međunarodnu
obrambenu suradnju

1. **STRUČNI SAVJETNIK ZA BILATERALU** - u Odjelu bilaterale

Uvjeti:

VSS - društveno-tehnički smjer, čin bojnik, 5 godina staža u
struci, poznavanje jednog svjetskog jezika, položen državni struč-
ni ispit, posebna vojna znanja

2. RAČUNOVODSTVENI REFERENT - u Odjelu za multilateralu,
plan, raščlambu i potporu, Odsjek potpore

Uvjeti:

SSS - upravna, ekonomska, gimnazija ili druga odgovarajuća
struka, radni staž u struci - u trajanju vježbeničkog staža 12
mjeseci, položen državni stručni ispit

Zainteresirani kandidati iz ustrojbenih cjelina Ministarstva obra-
ne koji ispunjavaju navedene uvjete mogu se izravno javiti u Služ-
bu za međunarodnu obrambenu suradnju, Zvonimirova 12, Za-
greb, a kandidati iz ustrojbenih cjelina Glavnog stožera OSRH pri-
jave dostavljaju putem Personalne uprave GS OSRH, Sarajevska
bb, Zagreb (vojarna CROATIA).



Krauss-Maffei Wegmann

NJEMAČKA tvrtka Krauss-Maffei Wegmann (KMW) predstavila je koncept novog oklopnog vozila koje bi posadi trebalo osigurati vrlo visoku razinu zaštite od ugroza modernog doba. Tu se ponajprije misli na optimalnu zaštitu od mina, eksplozivnih naprava i izravne paljbe pješakog oružja. KMW je tako odgovorio na program njemačkog Savez-

nog ureda za obrambenu tehnologiju i nabave (BWB - Bundesamt für Wehrtechnik und Beschaffung) o nabavi nove generacije oklopljenih višenamjenskih vozila (GFF). Grizzly pokriva Klasu 4 koja predviđa vozilo mase do 25 tona. Zamišljen je kao vozilo koje će popuniti prazninu između oklopnog vozila Dingo 2 mase 12,5 tona i oklopnog vozila Boxer mase 33 tona.

Grizzly ima mjesta za deset vojnika sa svom opremom, a zahvaljujući naprednom dizajnu pruža veliku razinu sigurnosti ukrcanim vojnicima.

Oklopno vozilo Grizzly

Konstruktori su razvili inovativan koncept zaštite vozila i posade. Mjesto vozača i dio za ukrcane vojnike tvore integralnu sigurnosnu ćeliju koja pruža optimalnu razinu zaštite od mina i eksplozivnih naprava. Posebni elementi povećavaju čvrstoću karoserije i štite od ozljeđivanja kod prevrtanja vozila. Motor vozila i elementi za prijenos snage također imaju odgovarajuću balističku zaštitu. Motor ima snagu od 331 kW što je dovoljno za maksimalnu brzinu od 90 km/h po dobrom putu. S punim spremnikom goriva može prijeći oko 700 km.

Grizzly se temelji na podvozju Trakker tvrtke IVECO i ima pogonsku konfiguraciju 6x6, ali može se načiniti i u inačicama 4x4 i 8x8.

M. PETROVIĆ

Kina napreduje u razvoju H-6K bombardera

POČETKOM rujna brojni međunarodni mediji izvijestili su kako Kina završava s probnim letovima i sprema se za proizvodnju nove inačice bombardera H-6K. Riječ je o kineskom razvoju i poboljšanju bombardera Xian H-6 Badger, temeljenom na ruskom strateškom bombarderu Tu-16. Temeljni motiv daljnjeg razvoja razmjerno starog dizajna subsoničnih bombardera je jačanje potencijala za nuklearni strateški udar. Prvi primjerak H-6K prvi probni let izveo je 7. siječnja ove godine, a otada do danas se postupno kompletira slika o tehničkim pojedinosti tog bombardera i mogućnostima njegove uporabe.

Zmaj aviona doživio je niz poboljšanja, prije svega primjenu kompozitnih materijala, čime se u konačnici ciljalo na znatno smanjenje mase aviona. Uz to, pogonska skupina je zamijenjena, pa su umjesto starih turbomlaznih motora WP-8/AM-3 ugrađena dva turbofana motora D-30-P2, kakvi se rabe i na avionima Il-76MD. Time je s jedne strane

postignuta bolja ekonomičnost zbog manje potrošnje goriva, a s druge povećan maksimalni potisak motora (za čak 30%, svaki po 12 000 kg) i dolet aviona. Poboljšanje performansi odnosi se i na veću nosivost ubojnog tereta koja je sada 12 tona, što dosta govori o tipu krstarećih projektila koje će nositi i njihovoj uporabi. Zbog toga je provedeno i poboljšanje šest podvjesnih točki. Uočljivo redizajnirana nosna sekcija ukazuje na to kako je u H-6K ugrađen novi radar. U pilotskoj kabini je obavljena temeljita digitalizacija instrument ploče koju sada čini 6 velikih MFD-a. Posadu čine četiri člana koja su dobila i nova katapultirajuća sjedala. Unutrašnjost aviona je također redizajnirana, kako bi se povećala količina pogonskog goriva.

Sredinom devedesetih godina prošlog stoljeća Kina je nabavila iz Ukrajine šest krstarećih projektila H-55A. Prema određenim izvorima, nakon toga je nastavila samostalni rad na poboljšanju i domaćoj proiz-



vodnji projektila kojima je sada počela opremiti bombardere H-6K. Riječ je o projektilima H-55 i H-55SM, od kojih svaki može biti opremljen konvencionalnom ali i nuklearnom bojnomo glavom, jakosti 200 kilotona. Duljina kineskog projektila H-55 je 8,09 m, njegov promjer 0,514 (kod H-55SM je 0,77 m), raspon krila 3,1 m, težina mu je 1700 kg, dok se raspon brzine projektila H-55 kreće od 0,48 do 0,77 M. Najbitnije za te projekte je njihov domet, više od 2500 km. S njima Kina može "pokrivati" cijeli Korejski poluotok, a i većinu potencijalnih taktičkih ciljeva na japanskim otocima, a to može postići lansiranjem projektila iz svojeg zračnog prostora.

I. SKENDEROVIĆ

Konzorcij za upravljanje resursima

BRITANSKA tvrtka QinetiQ dobila je ugovor od britanskog ministarstva obrane za vođenje novostvorene konzorcija UK Energetics (UK-E). Ugovor traje tri godine i u osnovi pokriva poslove vezane uz osiguranje strategijskih materijalnih resursa (oružja i streljiva) i održavanje razine znanja potrebne za daljnja unapređenja u opremi i tehnologiji.

Konzorcij će se usmjeriti na znanja potrebna za vođenje naprednih istraživanja koja trebaju jamčiti za državanje britanske pozicije proizvođača naprednih borbenih sustava i streljiva.

Nadziranjem procesa koji kreće od koncepta, procjene, testiranja, proizvodnje, potpore tijekom uporabe i, na kraju, povlačenja iz službe i odlaganja treba osigurati točne stručne savjete kako kod odabira domaćih, tako i kod odabira stranih proizvoda. Konzorcij treba stvoriti tim koji će moći prepoznati najbolje mogućnosti za britanske tvrtke i akademsku istraživačku zajednicu i tako maksimizirati učinke iz postojećih i budućih nacionalnih ulaganja u taj sektor. Svrha tih napora je omogućiti britanskoj vojsci zadržavanje

tehnološke prednosti i omogućavanje provedbe odlučujućeg udara. Za to treba osigurati snažnu potporu domaće industrije i znanstveno-istraživačkih kapaciteta. Uz QinetiQ u konzorciju sudjeluju i BAE Systems Land Systems Munitions, Chemring Group, Roxel, Wallop Defence Systems, Cranfield University, Imperial College, University of Aberdeen i University of Cambridge.

M. PETROVIĆ

Turska zaključila ugovor o nabavi A129 International



NAKON što je 30. ožujka ove godine talijanski zrakoplovni konzorcij Finmeccanica objavio kako su započeli pregovori predstavnika turskog ministarstva obrane i dužnosnika tvrtke AgustaWestland (dio konzorcija Finmeccanica) oko pripreme kupoprodajnog ugovora za borbeno helikoptere A129 International, 7. rujna ugovorne strane postigle su konačni sporazum. Iako su prve informacije ukazivale na mogućnost da Turska za potrebe svoje kopnene vojske kupi 51 borbeni helikopter, a ukupna vrijednost takvog ugovora procjenjivala se tada na oko 1,2 milijardi eura, konačnim sporazumom dogovorena je kupoprodaja 50 borbenih helikoptera, uz mogućnost kupnje dodatnih 41, po jednakim uvjetima. Objavljeno je i to kako se Turska izborila za dobivanje kom-

pletne proizvodne linije za nove helikoptere, pa će kompletna narudžba biti proizvedena u Turskoj.

Sklapanjem ugovora Turska je napokon završila svoja dvanaestogodišnja nastojanja na realizaciji ATAK PROJECT-a za nabavu borbenih helikoptera nove generacije. Tijekom 1995. prvi put je pokrenula takav natječaj (tada se razmatrala nabava 91. helikoptera), u sklopu kojega je uz talijansku

Mangustu International, razmatrano više tipova borbenih helikoptera (Denelov AH-2A Rooivalk, Eurocopterov Tiger, Bellov AH-1Z Viper, Boeingov AH-64D, Kamov/IAI Ka-50-2/Ka-52-2). Svojevršni vrhunac natječaja bio je 2004. kad je za pobjednika prvo odabran Bellov AH-1Z Viper, a potom je cijeli natječaj bio poništen. Glavni razlozi poništenja natječaja su bili zahtjevi koje je turska strana postavljala svakom kandidatu na natječaju, a to je prije svega aktivno uključivanje turske zrakoplovne industrije (tvrtke TAI - Turkish Aerospace Industries i Aselsan) u proces proizvodnje, sklapanja i isporuke helikoptera što podrazumijeva visok stupanj transfera tehnologije i otvaranje pristupa softverskom kodu brojnih sustava na helikopteru, na

što je malo tko od kandidata bio spreman.

Platforma A129 International naprednija je inačica u odnosu na izvornik A129 Mangusta koji je u operativnu uporabu ušao tijekom 1990. godine. Mangustu International pokreću dva nova turbovratilna motora LHTEC T800 koji su 20 posto jači od prethodne inačice pogonske skupine, na glavni rotor je postavljeno pet novodizajniranih krakova u odnosu na prethodnu inačicu koja je imala četiri, u prednjoj i stražnjoj kabini ugrađeni su novi višefunkcijski prikaznici u koji umjesto starih monokromatskih, generalno je preuređena instrumentacija u kabinama, pilotske kacige su dobile HMD (Helmet Mounted Display), integrirana je nova komunikacijska i navigacijska oprema, a ugrađuju se i novi elektrooptički senzorski sustavi nove generacije. Vatrene moć Manguste International je također znatno poboljšana jer se u nosnu turelu ugrađuju trocijevni topovi kalibra 20 mm, a na potkrlnim nosačima može nositi u kontejnerima strojnice kalibra 12,7 mm. Povećan je broj projektila zrak-zrak Stinger s dva na četiri, odnosno mogu se postaviti lanseri nevođenih raketa kalibra 70 i 81 mm.

I. SKENDEROVIĆ

Novi Casio G-SHOCK

JAPANSKA tvrtka Casio predstavila je najnoviji sat u poznatoj kolekciji G-SHOCK. Riječ je o modelu GS-1100-1AER koji pomalo odstupa od uobičajenog poimanja tih satova. Naime, G-SHOCK je najpoznatiji po digitalnim modelima, iako postoje i analogni modeli koji nisu toliko popularni. No, GS-1100-1AER je analogni model s kronografom u uobičajenom robusnom kućištu, zaštitnim znakom svih G-SHOCK modela.

G-SHOCK je popularan među profesionalnim korisnicima jer nudi izdržljiv i robusan dizajn koji može izdržati razna loša postupanja. Korisnik dobiva sat na koji ne mora posebno paziti, a uvijek na ruci ima

uređaj s mnoštvom korisnih funkcija potrebnih u raznim poslovima.

Model GS-1100-1AER ima alarm, univerzalno vrijeme, prikaz datuma, štopericu i poseban 24-satni brojčanik za prikaz vremena. Ima i poseban prijamnik za sinkroniziranje točnog vremena radiovalovima koje se provodi nekoliko puta dnevno. U njemačkom gradu Mainflingu smješten je odašiljač za sinkroniziranje točnog vremena s operativnim dosegom oko 1500 ki-



lometara. Rezultat je stalna preciznost sata dok god je u doseg radiosignala za sinkronizaciju.

Sat je opremljen i solarnim panelom na brojčaniku koji omogućava pretvaranje svjetla u električnu energiju koja se sprema u punjivu bateriju u satu.

Tako nema potrebe za mijenjanjem baterije. Kućište sata je od metala i plastike, a remenčić je plastični. Vodonepropustan je na 200 metara, a dostupan je u crnoj i plavoj inačici.

M. PETROVIĆ

Dostava višenamjenskog broda Canterbury



PRVI od sedam brodova projekta Protector, namijenjen novozelandskoj kraljevskoj ratnoj mornarici svečano je dostavljen 31. svibnja ove godine u Melbourneu, Australija. Višenamjenski brod (Multi-Role Vessel - MRV) istisnine 9000 tona, HMNZS Canterbury, izgrađen je u nizozemskom brodogradilištu Merwede, a opremila ga je tvrtka Tenix Defence u Australiji, službeno je ušao u operativnu službu 12. lipnja u Melbourneu, dok je u matičnu lu-

ku Lyttleton stigao 28. lipnja. Brod će, međutim biti smješten u mornaričkoj luci na Sjevernom otoku.

Projekt višenamjenskog broda temelji se na irskom komercijalnom RO-RO brodu (roll-on/roll-off), a namijenjen je zadaćama pomoći u prirodnim katastrofama, humanitarnoj pomoći, operacijama mirovnih snaga, aktivnostima vojne potpore i potpore održavanju. Koristić će se kao pomorska platforma za obuku osoblja. U trenutku dolaska broda u matičnu luku započelo je proširenje desantnih kapaciteta, što predstavlja nove mogućnosti za novozelandsku mornaricu. Ulazak u službu takve vrste broda velika je promjena u načinu djelovanja mornarice. Iako je posada prije dolaska broda Canterbury poslana na obuku u Singapur i Irsku, za potpunu operativnost broda bit će nužan dodatni trening i obuka na brodu jer su primjerice na

njemu smještene dva desantna plovila, svaki istisnine 59 tona, nosivosti 50 tona uz brzinu plovidbe 19 čvorova, kojima tek treba naučiti upravljati. Višenamjenski brod projekta Protector ima mogućnost transporta do četiri NH90 helikoptera i djelovanja helikopterom SH-2G Seasprite. Helikopterska paluba može primiti i helikopter tipa Chinook. U skladu s predviđenim rokovima, brod Canterbury trebao je biti dostavljen u prosincu 2006., no zbog problema s kormilom tijekom probnih ispitivanja, primopredaja je odgođena.

Sljedeći od preostalih šest brodova projekta Protector, kojima će se modernizirati flota ratne mornarice Novog Zelanda, prvi je odobalni patrolni brod HMNZS Ottago čija se dostava očekuje u studenom 2007., dok bi drugi, sestrinski brod, HMNZS Wellington trebao biti dostavljen u lipnju 2008. Primopredaja prvog od četiri priobalna patrolna broda predviđena je za rujnu ove godine, dok bi svaki sljedeći trebao biti isporučen u razmaku od tri mjeseca, sve do lipnja 2008.

M. PTIĆ GRŽELJ

Prvi tajlandski patrolni brod klase T991



TAJLANDSKA kraljevska ratna mornarica 30. travnja ove godine službenom ceremonijom primila je u operativnu službu prvi obalni patrolni brod klase T991. Nova klasa patrolnih brodova u biti je modifi-

cirana inačica klase T91, predstavljena davne 1965. godine. Kobilica za prvi brod u klasi T991 postavljena je u rujnu 2005. u brodogradilištu tajlandske mornarice. Klasu će činiti ukupno tri broda, a preostala dva će se graditi u još neimenovanom civilnom brodogradilištu. Dugoročnim planom razvoja mornarice predviđena je gradnja dodatnih šest brodova.

Tehničke značajke novih patrolnih brodova tek trebaju biti objavljene, no u skladu s ranijim izvješćima pretpostavlja se kako je puna istis-

nina 186 tona a duljina 38,7 metara. Očekuje se kako će patrolni brodovi klase T991 imati najveću brzinu od 25 čvorova, a od naoružanja nosit će dvije teške strojnice kalibra 30 mm i dvije lake, kalibra 12,7 mm kojima upravlja optronički direktor Thales Mirador.

Trenutačno se u operativnoj službi tajlandske mornarice nalazi devet starijih obalnih patrolnih brodova klase T91, od kojih dva najranija broda imaju 87,5 tona standardne istisnine uz duljinu 31,8 m, širinu 5,35m, gaz 1,5 m, a pokreću ih dva dizel-motora snage 2500 kW, dok preostali brodovi imaju istisninu 117 tona i duljinu 34 metra. Objema inačicama najveća brzina je 25 čvorova, a imaju 21-članu posadu. Od naoružanja poznato je da nose po jedan laki top od 20 mm i top od 40 mm, odnosno dva laka topa kalibra 20 mm.

M. PTIĆ GRŽELJ

Španjolski Tigeri dobivaju Mistrale

POČETKOM rujna španjolsko Vijeće ministara odobrilo je zaključne ugovora za nabavu projektila zrak-zrak Mistral ATAM (Air-To-Air Mistral) i njihove prateće opreme koje proizvodi francusko-britanski-talijanski konzorcij MBDA. Spomenuti projektili nabavit će za potrebe naoružavanja borbenih helikoptera Tiger (HAP i HAD inačice), pa će biti prvi španjolski helikopteri opremljeni tim tipom naoružanja.

Španjolsko ministarstvo obrane nedavno je sklopilo ugovor kojim nabavlja 24 helikoptera Eurocopter Tiger u HAD (Helicóptero de Apoyo y Destrucción) inačici. Iako su prva tri helikoptera isporučena u HAP inačici, dogovorena je njihova konverzija na HAD inačicu.

Pri donošenju odluke Vijeće ministara je vodilo računa i o kompatibilnosti unutar oružanih snaga, odnosno o tome kako projektile Mistral u



svom naoružanju imaju KoV i ratna mornarica, pa je zaključivanje ugovora za novu količinu Mistrala, vrijednu 27,7 milijuna eura bilo vrlo izgledno. Uz Mistrale, Španjolska

će svoje Tigere opremiti i protuoklopnim projektilima Spike-LR, čiju narudžbu je dogovorila početkom ove godine.

I. SKENDEROVIĆ



Međunarodna suradnja protiv terorizma

Premda su se različite međunarodne organizacije bavile problemom međunarodnog terorizma, do danas nije donesena nijedna globalna (integralna) antiteroristička konvencija

Božo VUKASOVIĆ

Dvadesetak postojećih globalnih i regionalnih antiterorističkih konvencija propisuju obvezu za države članke inkriminirati u svojim zakonodavstvima pojedina teroristička djelovanja (s obzirom na objekt napada, način izvođenja itd.). No, nijedna od tih konvencija ne sadrži jedinstvenu definiciju terorizma. Ne može se, međutim, reći da pokušaja donošenja integralne antiterorističke konvencije nije bilo.

Sedam od postojećih konvencija zabranjuju određene vrste ponašanja koje obuhvaćaju konkretna djela u zrakoplovima, djela protiv civilnog zrakoplovstva, sigurnosti pomorske plovidbe ili sigurnosti fiksnih platformi, kao i nasilje na civilnim aerodromima, otmice zrakoplova i bombaške napade.

Druge se konvencije odnose na zaštitu osoba i načine postupanja s opasnim materijalima. Dvije konvencije zabranjuju djela protiv određenih osoba radi sprječavanja uzimanja talaca i pružanja sigurnosti međunarodno zaštićenim osobama. Oba se dokumenta odnose na osobe, civile ili osoblje nacionalnih ili međunarodnih organizacija.

Treća skupina konvencija odnosi se na specifične materijale: biološko oružje i toksine, nuklearne materijale, plastične eksplozive i kemijsko oružje.

Međunarodna suradnja protiv terorizma dosad je pretežno bila razjedinjena. Nakon hladnoratovskih podjela uslijedile su nove polarizacije u međunarodnoj zajednici koje su politizacijom i dejuridizacijom umanjile potencijalnu i stvarnu

učinkovitost antiterorističkih mehanizama. Premda se te razlike smanjuju, jer se uočava da globalni terorizam nije prijetnja tek nacionalnoj sigurnosti ili ograničenim strateškim interesima pojedinih savezništava, već sustavu globalne svjetske sigurnosti, one su još uvijek prisutne i uspjeh antiterorističkog štita, koji ne bi bilo pretenciozno nazvati novim antiterorizmom, ovisit će o smanjivanju tih razlika i davanju prednosti globalnim vrijednostima (vladavina prava, globalna svjetska sigurnost, ljudska prava) pred nacionalno-ideološkim ili regionalno-političkim (nacionalna sigurnost, gospodarski interesi pojedinih država itd.). ■

*Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr*

Talijanska namjenska industrija (I. dio)

Talijanska namjenska industrija proizvodi široku paletu proizvoda - od pištolja pa sve do najsuvremenijih višenamjenskih borbenih aviona i nosača zrakoplova

— Pripremio Srećko RADOVIĆ —

Velike političke promjene koje su "iznenadile" Europu tijekom devedesetih godina prošlog stoljeća donijele su sveobuhvatno smanjenja vojnih proračuna u svim državama NATO saveza, pa tako i u Italiji. Manji vojni proračun značio je i manje narudžbe za talijansku namjensku industriju koja se od kraja II. svjetskog rata do početka devedesetih gotovo isključivo orijentirala na domaće tržište. Kako bi opstale, talijanske tvrtke za proizvodnju vojne opreme i naoružanja morale su se, takoreći preko noći, okrenuti svjetskom tržištu.

Prema podacima najveće talijanske tvrtke za proizvodnju vojne opreme Finmeccanica, ova je preorijentacija izvedena vrlo dobro, pa iz godine u godinu talijanske tvrtke povećavaju izvoz. Tako je u 2004. 81 posto od 10,5 milijardi eura vrijednih poslova ostvareno za talijansku vladu, šest posto za Veliku Britaniju, pet posto s ostatkom Europe, jedan posto sa Sjevernom Amerikom, a ostatak od sedam posto s ostatkom svijeta. Nakon najnovije reorganizacije i udruživanja nekih ta-

lijanskih i britanskih tvrtki očekuje se kako će britansko tržište postati bar podjednako, ako ne i važnije od talijanskog. Tako planovi za 2008. predviđaju da će gotovo 50 posto poslova biti za domaće tržište (talijansko i britansko) sa znatnim povećanjem udjela poslova sa Sjevernom Amerikom. Kako bi se prilagodila novim uvjetima poslovanja Finmeccanica se u posljednjih nekoliko godina usredotočila na područje vojnih zrakoplova, oružja i sustava sigurnosti. Nadaju se kako će na taj način osigurati čvrste osnove za probijanje na europsko i sjevernoameričko tržište. Krajnji je cilj postati internacionalnom tvrtkom sposobnom za sve vrste poslova iz područja sigurnosti proizvodnjom vlastitih i/ili integracijom sustava drugih proizvođača u funkcionalne cjeline. Takav pristup već sada donosi poboljšanje poslovanja, a tijekom 2006. donio je poslove vrijedne 12,47 milijardi eura (povećanje od 14 posto), nove narudžbe od 15,7 milijardi (+2 posto) i zaradu prije oporezivanja od 878 milijuna eura (+19,5 posto). Glavna područja dje-

lovanja Finmeccanice bit će helikopteri, borbeni avioni i obrambena elektronika.

I za tvrtku AgustaWestland (AW) postizanje većeg udjela na svjetskom tržištu glavni je dio plana poslovanja u idućem razdoblju. Trenutačno AW kupcima nudi dva jurišna helikoptera - Apache AH.1 i A129 Mangusta International. Apache rabi britanska vojska, a Mangusta je nedavno postigla velik izvojni uspjeh izborivši se za pobjedu na turskom natjecanju za novi jurišni helikopter. Uz to AW mora do prve polovine 2008. dovršiti modernizaciju talijanskih Mangusta na G13/15 konfiguraciju. Integracija novog ciljnika, koji će omogućiti uporabu protuoklopnih vođenih projektila Spike ER, započet će u ožujku 2008., a dobivanje certifikata uporabljivosti planiran je najkasnije za listopad 2009. Uz to talijanska vojska planira ugraditi nova računala i jače motore, čim skupi novac. ■

*Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr*



Nove mogućnosti za korvete klase Visby

Deset godina nakon početka gradnje prve od pet stealth korveta klase Visby švedska agencija za opremanje i nabavu (FMV) ponosni je vlasnik f bte od četiri (uskoro će doći i peti) najnaprednija ratna broda na svijetu

— Pripremio Tomislav JANJIĆ —

Proći će još nekoliko godina dok "fantomski" brodovi, gotovo u potpunosti izgrađeni od plastične ojačane karbonskim vlaknima (CFRP), ne dosegnu punu operativnost i uđu u sastav dviju flotila površinskih brodova švedske ratne mornarice. Prije toga svih pet brodova vratit će se u brodogradilište na rekonfiguraciju unutrašnjosti i optimiziranje stealth značajki, koje će početi potkraj ove godine.

Od sredine listopada 2006. FMV je obavila primopredaju četiri od pet naručenih korveta klase Visby. Istodobno, od porinuća prve pa sve do danas, provode se intenzivna testiranja sonarnog sustava Hydra tvrtke General Dynamics Canada. Zasad je samo jedna Hydra ugrađena na korvetu HMS Härnösand (K 33). Na korveti HMS Visby (K 31) testira se zapovjedno-borbeni sustav CETRIS tvrtke Saab Sys tems.

Kako bi se što realnije ispitala sva maritimna svojstva, HMS Helsingborg (K 32) je potkraj prošle godine bio na četverotjednom putu do Malte. Iz Švedske je isplovio 12. kolovoza, a vratio se 9. rujna. Primarna zadaća bila je testiranje svih ugrađenih sustava pri visokim temperaturama mora (prosječna površinska temperatura mora varirala je između 27 i 28 stupnjeva Celzija). Kako se Baltičko more nikad ne zagrije na tu temperaturu, jedina opcija bila je slanje korvete u Sredozemlje. Uz to, visoke temperature zraka dobro su poslužile za testiranje sustava za klimatizaciju unutrašnjosti broda (posebno važno zbog specifičnosti stealth gradnje) i hlađenja elektroničkih sustava. Tako se dio posade, koja broji samo 42 člana, žalio da sustav za klimatizaciju u nekim kabinama "predobro" funkcionira. Testirani su i senzori za mo-

trnje mora i zraka. Osim toga, to je bilo prvi put da je jedna korveta klase Visby bila na moru neprekidno četiri tjedna, što je posadi omogućilo provjeriti učinkovitost i izdržljivost i svih "pomoćnih" sustava, kao što je oprema u kuhinji, ledenica i hladnjaka, sanitarnog sustava itd. U svakom pogledu pokazalo se kako su korvete klase Visby sposobne i za duža putovanja, a francuska ratna mornarica (preciznije zapovjedništvo u Brestu) neugodno se iznenadila otkrivši da ne može svojim obalnim radarima locirati HMS Helsingborg tijekom njezinog prolaska kroz La Manche, iako je posada korvete na najvišoj točki plovila, radi sigurnosti plovidbe u tim napućenim vodama, postavila posebne radarske reflektore. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr





Dalekometno i teško topništvo Trećeg Reicha

Igor SPICIJARIĆ

Potkraj XIX. stoljeća topništvo je već dostiglo vrlo visoke standarde. Ondašnja najbolja topnička oružja bila su u stanju pogoditi relativno male ciljeve na udaljenostima od 25 km i više. Takvi rezultati nisu ostavili konstruktorima topova mnogo prostora za razvoj nečega novog, osim u jednom smjeru: izrađivati sve veća topnička oruđa. Takva logika učinila je Kruppove topove gospodarima bojnog polja.

Carska Njemačka imala je tijekom I. svjetskog rata određenih uspjeha na polju uporabe topništva dugog dometa, posebice takozvanim Pariškim topom. Naručila ga je imperijalna carska mornarica te ga nazvala Kaiser Wilhelm Geschütz (Top cara Wilhelma). To teško topničko oružje povremeno je rabljeno od ožujka do lipnja 1918. tijekom njemačkih napada na Pariz koji su bombardirali iz šume Picardy udaljene gotovo 100 km od njega. Riječ je bilo o topničkom oružju s ožljebljenom cijevi s dubokim utorima u koje su se uvodili stabilizatori granate. Potpuno istu metodu primije-

nili su Nijemci ponovno na svojim dalekometnim topovima koje su rabili u II. svjetskom ratu: na K5 i na "strateškom" K12. Treba napomenuti da su se konstruktori tih dalekometnih topova našli pred dvostruko teškom zadaćom. Koliko je god konstrukcija tih oruđa bila prvorazredna tehnička zadaća, ništa manje zahtjevna nije bila konstrukcija granata za njih jer su morale udovoljiti brojnim zahtjevima. Zahvaljujući velikom inicijalnom barutnom punjenju granate tih topova bile su ispaljene u stratosferske visine u kojima su zahvaljujući manjoj gustoći i otporu zraka mogle znatno produljiti svoju trajektoriju, odnosno krajnji domet. Posljedica uporabe velikih inicijalnih barutnih punjenja i granata velike težine (mnogo težih od svih prijašnjih u topništvu) bila je vrlo brzo trošenje topovske cijevi. Indikativno je kako se topovska cijev kalibra 250 mm (10 inča) trošila toliko brzo da je već nakon 50 hitaca morala ići na strojno proširenje na veći kalibar, odnosno na novo ožljebljenje utora. U kolovozu 1914. njemačka vojska

napredovala je kroz Belgiju prema odrednicama operativnog plana Schlicffen. Osnovna zamisao svodila se na proboj kroz Belgiju i sjeverozapadnu Francusku radi zauzimanje Pariza. Na najvećem dijelu svog napredovanja, točno prema predviđanjima, njemačke snage nailazile su na vrlo mali otpor, osim oko grada Liega koji su okruživale utvrđene fortifikacije.

Njemački zapovjednici pozvali su u pomoć topništvo s opсадnim haubicama kalibra 420 mm. Operacija zauzimanja Liega trajala je duže od predviđenog roka, ali su na kraju Debela Berta i njezine "sestre" - kako su Britanci nazvali te haubice, donijele prevagu na bojištu. Te opсадne haubice nisu uvijek bile tako uspješne, što najbolje pokazuju rezultati njihove uporabe u poznatoj bitci kod Verduna. Uporabljene protiv tamošnjih armiranobetonskih utvrđenja postigle su mnogo manji učinak od onoga koji se od njih očekivao. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr

Genocid u suvremenoj povijesti (III)

Ruanda (1994.)

Ruandski građanski rat je etnički sukob između manjinskog naroda Tutsi i većinskog Hutu. Iako su u poslijekolonijalnom razdoblju Ruanda i susjedni Burundi imali dugu povijest međuetničkog nasilja, kulminacija se dogodila u travnju 1994. u Ruandi kada je u zločinima Hutu ekstremista masakrirano između pola milijuna i milijun ljudi iz naroda Tutsi te umjerenih Hutua

— Hrvoje BARBERIĆ —

Uzrok ruandskog genocida je etnički sukob između manjinskog naroda Tutsi i većinskog Hutu. Političke granice povučene nekoliko stoljeća kasnije podijelile su tradicionalna etnička područja Tutsija i Hutua na pet država - Ruandu i Burundi te istočnu kongoansku pokrajinu Kivu, dok rubna područja pripadaju Ugandi i Tanzaniji. Kao pastirski narod s razvijenom vojničkom aristokracijom, Tutsiji su pokorili Hutue i uspostavili feudalnu monarhiju. Ruanda je od druge polovice devetnaestog stoljeća bila europski kolonijalni posjed. Nakon Berlinske konferencije 1885. godine pripala je Njemačkoj Istočnoj Africi, a tijekom Prvog svjetskog rata područje je zaposjela Belgija koja je 1923. dobila mandat Lige naroda nad regijom te nakon Drugog svjetskog rata i skrbništvo Ujedinjenih naroda.

Val zločina nakon neovisnosti

Prvi veliki val nasilja u Ruandi izbio je 1959. godine, zbog čega je kralj Kigeri V. s tisućama Tutsija pobjegao iz zemlje. Stjecanje neovisnosti 1962. i uvođenje parlamentarne demokracije većinskim je Hutuima omogućilo preuzimanje vlasti putem biračkih kutija, te je pripadnik naroda Hutu Gregoire Kayibanda postao predsjednikom. Prvih mjeseci neovisnosti Tutsi su kao manjinski narod bili izvrgnuti progona, te je u prosincu 1963. na-



■ Većinu ubojstava počinile su civilne milicije Hutua

kon neuspjele invazije iz susjednog Burundija došlo do novog vala pogroma nad njima. Za razliku od Ruande, u susjednom Burundiju podjela političke moći bila je obrnuta - tamo su Tutsiji zadržali vlast i nakon dekolonizacije, u potpunosti isključujući većinske Hutue iz vlasti. U etničkim nasiljima tijekom 1972. godine u Burundiju je ubijeno između 100 i 300 tisuća Hutua, a 1973. ministar obrane general Juvenal Habyarimana vojnim je udarom srušio civilnu Kayibandinu vladu i sebe proglasio predsjednikom.

Velik dio Tutsija izbjeglih iz Ruande tijekom sukoba šezdesetih i sedamdesetih godina našao je utočište na području susjedne Ugande, gdje su se mnogi pridružili Ugandskoj narodnooslobodilačkoj vojsci Yowerija Musevenija u borbi protiv režima Idija Amina te su bili potpora kasnijem Musevenijevom rušenju predsjednika Obotea. S Musevenijem na čelu Uganda je krajem osamdesetih postala oslonac i logis-

tička potpora ruandskim Tutsijima, gdje je 1990. godine osnovan Ruandski patriotski front - RPF.

U listopadu 1990. Ruandski patriotski front s područja Ugande prvi put napao je ciljeve na sjeveru Ruande. Organizacija afričkog jedinstva nastojala je posredovati u rješavanju sukoba te su 1992. godine u tanzanijskom gradu Arushi počeli pregovori između ruandskog predsjednika Habyarima-

mane i predstavnika RPF-a. Habyarimanin režim znatno je oslabljen ratom protiv RPF-a te je bio prisiljen na kompromis i demokratizaciju zemlje. Pregovori su uspješno završeni u ljeto 1993. dogovorom uspostave zajedničke prijelazne vlade i održavanja parlamentarnih iz-



Više od pola milijuna ljudi ubijeno je u genocidu

bora pod nadzorom Ujedinjenih naroda te su okrunjeni potpisivanjem sporazuma. Pokušaj podjele vlasti u susjednom Burundiju propao je već u začetku: u listopadu 1993. vojska je ubila novoizabranog predsjednika Melchiora Ndadaye, pripadni-

ka naroda Hutu, nakon čega su diljem Burundija uslijedili napadi na Tutsije, na što je režim odgovorio represijom u kojoj je stradalo više od trideset tisuća Hutua.

Zločini nad civilima

U Ruandi je od početka mirovnog procesa u vojnim krugovima postojao snažan otpor pomirenju s Tutsijima, koje su podgriježavali događaji u Burundiju, a zbog čega se i uspostava prijelazne vlade odugovla-

Genocida nisu bila pošteđena ni djeca



čila. Tada je 6. travnja 1994. u zrakoplovnoj nesreći iznad Kigalija poginuo predsjednik Habya rimana zajedno s predsjednikom susjednog Burundija Cyprienom Ntaryamirom. Iako okolnosti njihove pogibije nisu do kraja razriješene, kasnija istraga je pokazala da je rušenje zrakoplova bilo ranije planirano te da je za njega odgovorna osobna garda predsjednika Habya rimane i ekstremisti iz naroda Hutu. No, ruandskoj javnosti Habya rimanina je pogibija bila prikazana kao djelo Tutsija te je bila povod za novi pogrom.

Nakon otvorenih poziva ruandskih dužnosnika na ubojstva, počeli su masovni napadi na civile i na politički nepodobne Hutue. Prvih nekoliko dana zločini su bili usmjereni na Kigali, gdje su uglavnom eliminirani politički protivnici režima uključujući i umjerenu premijerku Uwilingiyimanu, pripadnicu naroda Hutu. Samo je u Kigaliju ubijeno dvadesetak tisuća ljudi, a u zločinima nisu bila pošteđena niti djeca. Misija Ujedinjenih naroda usred najvećih pokolja povukla se iz Kigalija te, osim izvlačenja stranih državljana, nije bilo ozbiljnijeg poku-

šaja zaustavljanja nasilja. U svibnju je UN promijenio prvotnu odluku o povlačenju te je uspostavljena vojna formacija od 5500 vojnika prikupljenih uglavnom u afričkim zemljama, no njihov se dolazak na poprište genocida pokazao zakašnjelim.

Kraj genocida

Nakon što je postalo jasno da se međunarodna zajednica neće miješati, zločini su prešli u drugu fazu te su iz Kigalija prošireni na ruralna područja, gdje su se na meti naše seoske zajednice Tutsija. Pravedajući se „istrebljenjem kolaboracionista RPF-a unutar zemlje i očuvanja nacionalne sigurnosti“, ruandski je režim pozvao lokalne milicije na likvida-

imalo radi sječe šećerne trske.

U međuvremenu je, nakon prvih vijesti o genocidu, RPF počeo odlučnu ofenzivu protiv vladinih snaga te su već sredinom svibnja prve postrojbe došle do predgrađa Kigalija. U borbama potkraj svibnja i početkom lipnja RPF je zauzeo glavni grad i važno vladino uporište Rungengeri te uspješno potisnuo ruandsku vojsku i milicije Hutua na granično područje prema Kongu, čime je onemogućen nastavak likvidacija preostalih Tutsija. Do kraja srpnja cijeli teritorij Ruande bio je pod nadzorom Ruandskog patriotskog fronta, a ostaci poražene vojske uglavnom su se povukli na područje istočnog Zaira. Tijekom nekoliko tjedana u travnju 1994. u Ruandi se dogodio najveći genocid u novijoj afričkoj i svjetskoj povijesti, u kojemu je prema pretpostavkama masakrirano između pola milijuna i milijun ljudi. Nakon svršetka borbi

u Kigaliju je uspostavljen novi režim kojim politički dominira RPF predvođen Paulom Kagameom.

Unatoč skupnim smaknućima osumnjičenih počinitelja genocida koje je RPF provodio prvih dana nakon preuzimanja vlasti te kasnijih iz-



Duga povijest međuetničkih zločina u regiji - pripadnici naroda Hutu ubijeni u sukobima u susjednom Burundiju 1972. godine

cije Tutsija. Obrazac zločina je u gotovo svim zajednicama bio isti: prvo je opljačkana imovina Tutsija koji su ranije pokušali pronaći utočište u javnim zgradama, školama i crkvama, gdje su tijekom zločina proteklih desetljeća uspijevali naći zaštitu, dok se tek manji dio pokušao individualno skloniti u brdima, a nakon toga je vojska zajedno s lokalnim milicijama počela ubijanje okupljenih civila. Zločini su izazvali i velika premještanja stanovništva unutar Ruande te je veliki broj ljudi ubijen i na cestovnim blokadama, neki tek na osnovi fizičkih razlika između Tutsija i Hutua. Okolnosti zločina otežava činjenica da većina zločina nije počinjena vatrenim oružjem nego mačetama, koje je gotovo svako ruandsko kućanstvo

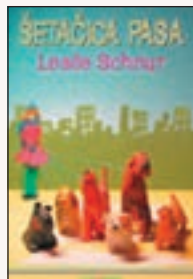
dvojenih slučajeva osvete nad Hutuima, većina osumnjičenih za zločine izvedena je pred lice pravde, no zbog stanja ruandskog pravosudnog sustava procesuiranje je bilo vrlo sporo. Potkraj 1994. godine Vijeće sigurnosti UN-a uspostavilo je Međunarodni sud za zločine u Ruandi sa sjedištem u Arushi u Tanzaniji, na kojemu je suđeno nekolicini istaknutih pripadnika bivšeg ruandskog režima.

U pokušaju ubrzanja kaznenih procesa ruandska vlada je 2000. godine osnovala improvizirane sudove unutar samih zajednica tzv. gacaca, koji istodobno trebaju poslužiti i kao mjesto pomirbe. ■

*Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr*

Leslie Schnur: "Šetačica pasa", Algoritam, Zagreb, 2005.

Nini Shephard u ovom trenutku u životu ne ide baš najbolje. Nedavno se razvela, dala otkaz u izdavačkoj kući, a onda odlučila napraviti rez i baviti se jednim posve osebnim poslom. U New Yorku, gradu u kojem baš ništa nije neobično, u kojem život teče posebnim ritmom, Nina se bavi šetanjem pasa. Svi prezaposleni odvjetnici, dokone gospođe i preokupirani roditelji imaju nekog tko uskače i umjesto njih se bavi njihovim ljubimcima. Jedan od prezaposlenih, odvjetnik Daniel Maguire osvojio je i njezino srce, i to na čudan način. Nina ga nije ni vidjela, već ga je upoznala preko njezinih fotografija, trombona i glazbenog ukusa, stvari koje je vidjela u stanu kad je dovodila i odvodila psa. Njuškajući tamo gdje ne bi smjela, Nina se zaljubila preko glave. A kad ga napokon upozna, pravi Daniel još je poželjniji od onoga iz njezine mašte i sviđi joj se još i više. No, ono što Nina ne zna jest da je pravi Daniel zapravo njegov brat blizanac Billy, da se ne bavi odvjetništvom već je dosadni agent Porezne uprave, ne skija na vodi i ne obilazi egzotične krajeve. Jedino je trombon njegov... Ljupki debi urednice u izdavačkoj kući Leslie Schnur o tome kako i onda kad se to čini najmanje mogućim ljubav može pokucati na vrata i o pravom značenju prijateljstva osvojio je publiku, ali i veliki filmski studio, pa će u svom novom filmu **Reese Whisperspoon** utjeloviti upravo ovu neobičnu glavnu junakinju.



Mirela MENGES

FILMOTEKA

Crna knjiga - Zwartboek

- nizozemski ratni triler (145 min.)
- redatelj: Paul Verhoeven
- gl. glumci: Carice van Houten (Rachel Stein), Sebastian Koch (Ludwig Müntze), Halina Reijn (Ronnie)



Kad je razočarani Nizozemac na privremenom radu u Hollywoodu, Paul Verhoeven, nedavno napuštao Sjedinjene Države, svima je bilo jasno da je došao kraj njegovim filmovima bez duše (sjetite se samo *Čovjeka bez tijela*). Iako svijet Verhoevena pamti po ultimativnom remek-djelu *Sirove strasti*, mnogo je godina trebalo proći da nam se predstavi filmom koji će nas jednako uzbuditi. Dobivši u rodnoj Nizozemskoj sve uvjete za rad, stvorio je veličanstveni ep *Crna knjiga*. Netipičnu priču o židovskoj pjevačici koja se skriva od progona, uplećući se usput u mrežu Gestapoa ali i Pokreta otpora, u kojoj nema crno-bijele podjele uloga, Verhoeven je režirao na toliko impresivan način da mi i sad, tri tjedna od projekcije, film nikako ne izlazi iz glave. Preljepa, darovita Carice van Houten i već uobičajeno genijalni Sebastian Koch ostvarili su iznimno upečatljive uloge.

No, ako ste dosad pomislili kako ćete sami provjeriti moje hvalospjeve, nažalost slijedi razočaranje: ovaj je film zaobišao hrvatska kina, a ne zna se ni što će biti s DVD distribucijom. Zato dobro otvorite oči i načulite uši i kad dobijete priliku, ne čekajte ni trenutka, već je iskoristite i pogledajte jedan od najvažnijih filmova o II. svjetskom ratu ikad snimljen.

Leon RIZMAUL

Novac - sredstvo podjela ili zblizavanja?

Iako se priča kako su se kroz povijest mnoge revolucije ili ratovi vodili zbog žena, osobno smatram da u temeljima većine sukoba stoji zapravo novac. Nažalost, svi smo skloni društvu promatrati kroz prizmu bogatih i siromašnih, došli smo čak do toga da govorimo o bogatim i siromašnim zemljama te o zemljama u razvoju, a izraz Treći svijet postao je terminus technicus za najsiromašnije zemlje. Marksizam je bio opsjednut podjelom na bogate i siromašne do te mjere da je smatrao kako je potrebna klasna borba, odnosno kako se ta nepravedna razlika između jednih i drugih može riješiti jedino ako se suprimira bogate i uzdigne siromašne. Novac je, kako vidimo, sredstvo podjele.

Prodoše mnoge revolucije, mnoge ideologije i teorije, ali podjele ostadoše. Nitko, bar tako mislim, ne voli biti siromašan. Siromaštvo posebno teško podnose oni koji su nekad bili bogati. S jednim takvim čovjekom upoznaje nas danas odlomak svetoga Evanđelja. Bio je upravitelj. Budući da je rasipao gospodarevo imanje, prijetio mu je otkaz. No, kako nije htio ništa drugo raditi, a prosi se stidio, odlučio se na bizaran korak: u dogovoru s gospodarevim dužnicima prepolovio je njihove dugove i time stekao njihovo prijateljstvo, a gospodarevu naklonost, jer "pohvali gospodar nepoštenog upravitelja što snalažljivo postupi". Jedno zlo (rasipanje gospodareva imanja) nikako se ne može opravdati drugim zlom (prijevaram). Unatoč tomu, gospodar hvali upraviteljevu snalažljivost. Novac je, kako vidimo, sredstvo zblizavanja.

Mnogima može izgledati čudno što gospodar hvali nepravednog upravitelja. I bilo bi čudno kad u temeljima ne bi stajala mnogo važnija poruka, a ona glasi otprilike ovako: spasenje nema cijenu. Valja se truditi svim sredstvima da se do njega dođe. Bog nam je dao razboritost i umiješnost. Koristimo se time kako ne bismo dobili otkaz.

Naše geslo nije "tko je jamio, jamio je", već pomozimo jedni drugima postići dar spasenja. Tad novac neće biti izvor sukoba ili podjela, već znak zblizavanja.

Žarko RELOTA



21. rujna 1991.

Osnovan Glavni stožer Hrvatske vojske

Priopćenje o toj važnoj odluci objavljeno je sljedećeg dana na sjednici **Vrhovnog državnog vijeća**, održanoj pod predsjedanjem predsjednika **Republike Hrvatske dr. Franje Tuđmana**. Objavljen je i sastav stožera. Na čelo je postavljen general **Anton Tus**. Hrvatska javnost i tisak dočekali su tu vijest ne samo s odobravanjem već i s nadom. To za Tusa nije bila nimalo laka zadaća. U trenutku stupanja na tako odgovornu dužnost s raznih strana Hrvatske pristizale su vijesti kako **JNA** i srpski teroristi unatoč potpisanom primirju nastavljaju žestoke napade.

Nedugo poslije preuzimanja dužnosti načelnika **Glavnog stožera Hrvatske vojske** Tus je izložio svoj plan obrane i vojnih akcija: "Ofenzivnim operacijama **Hrvatske vojske** moramo spriječiti zaokruživanje teritorija koje okupator želi osvojiti. To se ne odnosi samo na **Slavoniju**, gdje okupator traži širi prostor, nego i na područja **Korduna, Banije i Like** i na one predjele **Dalmacije** gdje neprijatelj želi prodrijeti dalje. Ovaj agresor poštuje samo silu i tako mu moraju odgovoriti i Hrvatska i svijet." Uskoro se pokazalo koliko je bilo opravdano i nužno stvaranje Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske.

27. rujna 1773.

Ustanak Pugačova

U doba vladavine ruske carice **Katarine II.** izbio je jedna od najvećih pobuna **Kozaka** i kmetova u ruskoj povijesti. Predvodio ju je **Jemeljan Ivanovič Pugačov**, nepismeni donski Kozak i bivši vojnik. Proglasio je ukidanje kmetstva i ubrzo oko sebe okupio mnoštvo kmetova, rudara i manufakturnih radnika na području **Urala**. Pridružio mu se i dio nižeg svećenstva i poluslobodnih Kozaka. Pugačov je namjeravao svrgnuti Katarinu, pa je opsjeo i zauzeo **Orenburg**, važno trgovačko i industrijsko središte Urala. Kad je većina zemljoposjednika i velikaša pobjegla s toga područja, carica je uočila razmjere pobune i na ustanike poslala veliku vojsku pod zapovjedništvom generala **Bibikova**. On je porazio Pugačova koji je uzmaknuo, pa ponovno pretrpio poraz, ali je uspio pobjeći. Prešao je rijeku **Volgu** nadajući se da će prikupiti pojačanja među donskim Kozacima. Njegove su snage zauzele **Saratov** i opsjele **Caricin**, današnji **Volgograd**. Naposlijetku ga je, dvije godine nakon početka ustanka, **1775.** porazio budući veliki vojskovođa general **Suvorov**. Unatoč svemu Pugačov je opet uspio pobjeći, ali ubrzo su ga izdali Kozaci, pa je uhvaćen i odveden u **Moskvu** gdje je pogubljen.



Leon RIZMAUL

WEB INFO

www.greatwar.nl



Kad su u pitanju internet stranice posvećene velikim ratovima **greatwar.nl** svakako je jedna od najzanimljivijih i najbolje pripremljenih. Posvećena je **I. svjetskom ratu** i popunjena nevjerojatnim slikama i crtežima nastalima u tim

ratnim vremenima, u gradovima i na bojištima, a što je najbolje, svake se godine nadopunjuje novim izlošcima. Vlasnici sitea s pravom su ponosni na autore fotografija jer je u najvećem dijelu riječ o ondašnjim vojnicima koji su u stankama bitaka isprobavali fotoaparate što su tada još bili smatrani čudom tehnike.

Tekstualnog prikaza ratovanja, opisa bitaka i tijeka rata ima vrlo malo, no to i nije primarni cilj sitea. Posve je jasno da se grafičkim izgledom i predstavljanjem tematike želi pokazati sva bijeda ratnika na bojištu i civila u oronulim i srušenim gradovima. Slike su sasvim solidne rezolucije, pa se mogu i pomnije pregledavati, no, nemojte se iznenaditi kad naidete i na neke ne baš uobičajene scene, poput crteža razapetog kanadskog vojnika, još svježih grobnica na bojnopolju i tomu slično. No, to je ostavština ljudske civilizacije i site poput **greatwar.nl** i te kako pomaže da se te strahote naše prošlosti nikad ne zaborave.

Neven MILADIN

KVIZ

pripremio D. VLAHOVIĆ

1. Grad na Bosporu, današnji Istanbul, osnovao je rimski car:

- A Hadrijan
- B August
- C Konstantin Veliki



2. Vojsku hrvatskog kralja Tomislava je u djelu *De administrando imperio* opisao car:

- A Justinijan I.
- B Konstantin VII. Porfirogenet
- C Nikefor III.

3. Bizantski car Bazilije II. oslijepio je Samuilovu vojsku 1014. nakon bitke kod:

- A Ohrida
- B Strumice
- C Belasice

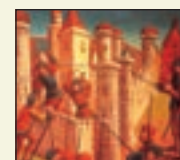


4. U doba Petra Krešimira IV., jedan od ovih gradova NIJE bio pod utjecajem Bizanta:

- A Zadar
- B Dubrovnik
- C Šibenik

5. Konačni pad Bizantskog Carstva bio je:

- A 1333. godine
- B 1453. godine
- C 1526. godine



Približno: 1c, 2b, 3a, 4c, 5b

770 - WATERPROOF INSULATED COMBAT & FLIGHT BOOT

- VANGUARD® konstrukcija ležišta stopala
- Gornjište u crnoj boji izrađeno od vrhunske goveđe kože i Nylon materijala
- Vodonepropusna membrana
- Sloj 200g THINSULATE™ materijala za toplinsku izolaciju
- Zaštita prstiju čeličnom kapom na razini zaštite sukladnoj standardima ASTM F2412-05 i F2413-05
- Poliuretansko ležište stopala
- Potplat VIBRAM® FIRE & ICE™ dizajna za sigurnije kretanje zaleđenom površinom
- Poliuretanski izmjenjivi uložak
- Visina sare 203 mm

340 DES - HOT WEATHER FLIGHT & COMBAT VEHICLE BOOT

- VANGUARD® konstrukcija ležišta stopala
- Gornjište u pustinjskoj boji izrađeno od vrhunske goveđe kože i NOMEX® materijala otpornog na otvoreni plamen
- Protumikrobna podstava X-STATIC® suzbija neugodan miris
- Poliuretansko ležište stopala
- 100% gumeni potplat VIBRAM® Sierra dizajna
- Poliuretanski izmjenjivi uložak
- Visina sare 203 mm

550 ST - HOT WEATHER-USMC BOOT

- VANGUARD® konstrukcija ležišta stopala
- Gornjište u zagasito pustinjskoj boji izrađeno od vrhunske goveđe kože i CORDURA® materijala otpornog na habanje
- Zaštita prstiju čeličnom kapom na razini zaštite sukladnoj standardima ASTM F2412-05 i F2413-05
- Poliuretansko ležište stopala
- 100% gumeni potplat VIBRAM® Sierra dizajna
- Podstava izrađena od COOL-MAX® materijala
- Poliuretanski izmjenjivi uložak
- Visina sare 203 mm

Potplat VIBRAM® - Sierra



U.S. MARINE CORPS

CORDURA

COOL MAX

X-static

SYMPATex
technology

vibram

**DuPont
NOMEX**

Thinsulate
INSULATION

KROKO INTERNATIONAL d.o.o.

Kustošijanska B, 10000 Zagreb, Croatia, UIT number: 1558340, NATO CAGE CODE: A00AB
tel: +385 1 3772777, fax: +385 1 3730751, info@kroko.hr

www.kroko.hr